

ΑΛΦΡΕΝΤΟ ΜΠΙΟΝΑΝΝΟ

ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ
ΤΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ

... Ο επαναστατικός αγώνας είναι όπως μια φουρτουνιασμένη θάλασσα ενάντια στην οποία η πάλη θα ήταν μια άσκοπη τρέλα, επιβάλλεται να προσαρμοσθούμε στην κατεύθυνση των κυμάτων, κολυμπώντας άλλοτε με δύναμη και άλλοτε απαλά, συλλαμβάνοντας την ορμή της ζωής που η θάλασσα κρύβει μέσα της για να φθάσουμε στον επιθυμητό σκοπό. Η δύσκολη τέχνη του κολυμβητή κρύβει το πολιτικό νόημα της μειοψηφικής δράσης. Αυτή η τελευταία θέτει σε έμφαση το ταξικό της νόημα όταν εκρήγνυται απρόσμενα σαν καρπός της επαναστατικής μνήμης ή σαν ένδειξη για την παρούσα σύγκρουση.

1

ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ
«Άμεσες συνεισφορές της αναρχικής Θεωρίας
στην τωρινή ταξική σύγκρουση».

1.

Αλφρέντο Μπονάννο

Θεωρία και πρακτική
της εξέγερσης

Εκδόσεις Επαναστατική Αυτοοργάνωση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9
ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΓΕΡΣΗ	17
α. Η αναγκαιότητα της εξεγερτικής προοπτικής	17
β. Ο ρόλος της συγκεκριμένης μειοψηφίας	19
Η ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ	25
ΕΞΕΓΕΡΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ	29
α. Η εκμετάλλευση	29
β. Κατασταλτικές στρατηγικές και μέθοδοι	30
γ. Επαναστατικές στρατηγικές και μέθοδοι	33
ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	36
Η ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ	41
α. Τα μπισοτελειωμένα πράγματα	43
β. Τα καλοφτιαγμένα πράγματα	44
γ. Η αυτοοργάνωση των αγώνων	46
ΕΝΑ ΔΥΝΑΤΟ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ	48
α. Περί μερικών ανοιχτών πορτών	53
β. Επίλογος	59

Stampato per conto delle
Edizioni "Epanastatiki Autoorganosi" - Atene
dalla Tipografia Underground srl
Via Rametta 49 b/c - 95124 Catania
Tel. (095) 359466
Marzo 1991

Εκδόσεις «Επαναστατική Αυτοοργάνωση»
Τ.Θ. 315 31
100 35 Αθήνα
Τ.Θ. 1289 — Τ.Κ. 261 10 Πάτρα

«Η επανάσταση δεν είναι ένα μωρουδί-
στικο παιχνίδι, ούτε μια ακαδημαϊκή
συζήτηση όπου συγκρούονται μονάχα οι
ματαιοδοξίες, μα ούτε και μια λογοτε-
χνική αντιμαχία στην οποία δεν χύνεται
παρά μελάνι. Η επανάσταση είναι ο πό-
λεμος, και όποιος λέει πόλεμος λέει κα-
ταστροφή ανθρώπων και πραγμάτων.
Είναι χωρίς αμφιβολία ενοχλητικό για
την ανθρωπότητα που αυτή δεν μπόρεσε
ακόμη να εφεύρει ένα πίο ειρηνικό μέσο
προόδου, αλλά μέχρι αυτή τη στιγμή κά-
θε καινούργιο πράγμα μέσα στην ιστο-
ρία ήλθε πραγματικά σε πέρας μονάχα
αφότου βαπτίστηκε μέσα στο αίμα».

ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΑΚΟΥΝΙΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η «Θεωρία και η πρακτική της εξέγερσης» που δημοσιεύουμε αποτελεί τμήμα μιας ευρύτερης συγγραφικής δουλειάς του Αλφρέντο Μπονάννο πάνω στο συγκεκριμένο αυτό αντικείμενο, που αυτή την στιγμή δεν μπορούμε να δημοσιεύσουμε ολόκληρη, σκοπεύοντας όμως να το πραγματοποιήσουμε στο άμεσο μέλλον.

Η παρέμβαση και η συμμετοχή του επαναστατικού κινήματος μέσα στην εξελισσόμενη ταξική σύγκρουση είχε και θα έχει πάντοτε καθοριστικό βάρος, θετικό ή αρνητικό, μέσα στους ίδιους τους αγώνες του ευρύτερου κινήματος των εκμεταλλευόμενων.

Όπως η ίδια η ανεπτυγμένη ρεφορμιστική τάση μέσα στους κόλπους του τελευταίου αυτού κινήματος έπαιξε και παίζει καθοριστικό ρόλο, εγκλωβίζοντάς το και φορώντας του συνεχώς καινούριες αλυσίδες, έτσι και η επαναστατική δράση μέσα στους κόλπους του ίδιου αυτού κινήματος παλεύει για να μπορεί να συντονιστεί την κατάλληλη στιγμή με τις μορφές αυτές δράσης, που η βαθύτερη ιστορική τάση του κινήματος αυτού φέρνει απρόσμενα και εκρηκτικά στην επιφάνεια: ο αγώνας για την τελική απελευθέρωση από κάθε μορφή εκμετάλλευσης και κυριαρχίας.

Η ίδια όμως η απτή πραγματικότητα αυτού του αγώνα παρουσιάζεται σαν την φουρτουνιασμένη θάλασσα, προτάσσοντας συχνά μεγάλες αντιθέσεις που πολώνονται σε διαφορετικά σημεία, πολώνοντας τελικά την ίδια την πραγματικότητα με την έννοια, ότι δημιουργούνται συνεχώς και καταστρέφονται ταυτόχρονα οι ταξικοί συσχετισμοί και οι αντίστοιχες σχέσεις δύναμης.

Όπως σωστά λέει ο ίδιος ο Μπονάννο, ο επαναστάτης πρέπει να διδαχθεί σε βάρος των δικών του προσωπικών εξόδων την τέχνη του καλού κολυμβητή, γιατί θα ήταν καθαρή τρέλα να πάει ενάντια στην φουρτουνιασμένη θάλασσα.

Αλλά όπως είναι φυσικό, ακόμη και το ίδιο το επαναστατικό κίνημα, όπως η ίδια κοινωνία και το ίδιο το κίνημα των εκμεταλλευόμενων στο σύνολό του, δεν είναι ομοιογενές.

Στη βάση του υποβόσκει η ουσιαστική αντίθεση που χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη στο εσωτερικό του, της εξουσιαστικής τάσης που τάσσεται υπέρ του συγκεντρωτισμού και των ποσοτικών απόψεων του μαζικού αγώνα και της αναρχικής τάσης που υπερασπίζει την αυτοοργάνωση και τις ποιοτικές απόψεις του μαζικού αγώνα. Με τη σειρά της η ύπαρξη αυτής της αντίθεσης στο εσωτερικό αυτού του κινήματος προσδιορίζει συγκεκριμένες πολώσεις της ίδιας του της πραγματικότητας που αντιστοιχούν στη δημιουργία διαφορετικών συσχετισμών δύναμης στο εσωτερικό του, γεγονός που έχει συγκεκριμένες επιπτώσεις στη συνολική εξέλιξη της ταξικής σύγκρουσης.

Τα κείμενα που έχουμε τη δυνατότητα να δημοσιεύσουμε αυτή την στιγμή δεν καταπιάνονται με το χωρίς αμφιβολία ουσιαστικό ζήτημα των αντιθέσεων της πραγματικότητας από επαναστατικής και γενικότερα από κοινωνικής άποψης, αλλά ασχολούνται, πράγμα που μας ενδιαφέρει πιο άμεσα, με το πρόβλημα της παρέμβασης στο εσωτερικό της ταξικής σύγκρουσης και στην διεξαγωγή των μαζικών ταξικών αγώνων της αναρχικής επαναστατικής μειοψηφίας.

Σήμερα, μέσα σε συνθήκες ταχείας μετα-βιομηχανικής αναδιάρθρωσης του κεφάλαιου και του κράτους, το σχέδιο κοινωνικού ελέγχου και κυριαρχίας που απώτερο στόχο του έχει τη συνέχιση της εκμετάλλευσης, τροποποιεί τη στρατηγική εφαρμογής του. Ουσιαστική συνεισφορά σε αυτή του την κίνηση του παρέχει η ανάπτυξη των καινούριων τεχνολογιών βάσης. Η ταχεία επένδυση των τεχνολογιών αυτών μέσα στην παραγωγική διαδικασία δεν μεταβάλλει μονάχα τα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματά της, έτσι όπως είμασταν συνηθισμένοι να τα ξέρουμε μέχρι χτες, μεταβάλλει επίσης τη σύνθεση της δομής των τάξεων, ανατρέποντας τους ταξικούς συσχετισμούς και τις αντίστοιχες σχέσεις δύναμης προς αποκλειστικό όφελος των καινούριων συμφερόντων κυριαρχίας.

Το καινούριο σχέδιο καταστολής στηρίζεται στην αντικειμενική του δυνατότητα αποκεντρωμένης διεξαγωγής της παραγωγικής διαδικασίας στον χώρο, ακόμη και σε σημαντικές αποστάσεις, γεγονός που ωθεί από την μια πλευρά στην σταδιακή αποκέντρωση της πολιτικής δομής του κράτους και από την άλλη στον κατακερματισμό της ίδιας της εκμεταλλευόμενης τάξης, αλλά επίσης και της ίδιας της ταξικής σύγκρουσης μέσα στο χώρο.

Η κατοχή των νέων τεχνολογιών δημιουργεί πρακτικά άπειρες δυ-

νατότητες ανάπτυξης για το ζευγάρι κεφάλαιο-κράτος. Ακριβώς για να μπορέσει να πραγματοποιηθεί καλύτερα αυτή η προοπτική, σε αυτό το συγκεκριμένο στάδιο, αυτά έχουν ανάγκη από τη δημιουργία μιας καινούριας γλώσσας προς αποκλειστική χρήση των εσωκλεισμένων στο εσωτερικό αυτής της διαδικασίας ανάπτυξης. Η κατασκευή και η χρησιμοποίηση αυτής της καινούριας γλώσσας από τους εσωκλεισμένους σημαίνει τον ταυτόχρονο αποκλεισμό του μεγαλύτερου μέρους της ανθρωπότητας και συγκεκριμένα των πλατειών στρωμάτων των εκμεταλλευόμενων μαζών από τη γνώση και άρα από την κατοχή αυτής της τεχνολογίας.

Αν το ζευγάρι κεφάλαιο-κράτος προτίθεται να επιλύσει στο μαζικό επίπεδο μέσα στο άμεσο μέλλον το πρόβλημα της επιβίωσης της τάξης και την ίδια τη συναφή κατάσταση εξαθλίωσης και πείνας που χαρακτηρίζει αυτή την στιγμή τα 2/3 του πληθυσμού του πλανήτη, καταστάσεις που και οι δύο σχετίζονται άμεσα με την επιβολή της ταξικής κυριαρχίας και της εκμετάλλευσης, δεν θα το κάνει φυσικά για φιλανθρωπικούς λόγους αλλά επειδή έχει πάντα συμφέρον να μειώσει την ταξική δυσφορία για την οποία το ίδιο είναι ο αποκλειστικός υπεύθυνος.

Από την άλλη πλευρά όμως αποφασίζει να προβεί σε αυτή την ενέργεια, δηλαδή να μειώσει τις δυσκολίες της εκμεταλλευόμενης τάξης πάνω στην οικονομική βάση, γιατί ταυτόχρονα κατέχει τη δυνατότητα να υψώσει το πεδίο της σκοποβολής του, αναδιρθώνοντας ολοκληρωτικά τους παρόντες όρους εκμετάλλευσης και κυριαρχίας διαμέσου της επένδυσης της τεχνολογίας.

Η τεχνολογική δυνατότητα διαχείρισης των συμφερόντων κυριαρχίας δεν σημαίνει μονάχα την οριστική δύση μέσα στην ίδια την πραγματικότητα της δυνατότητας εφαρμογής της ρεφορμιστικής υπόθεσης και των ιδίων των οργανωτικών δομών μέσα από τις οποίες προωθήθηκε, δηλαδή του κόμματος και του συνδικάτου. Σημαίνει επίσης για την αντίθετη πλευρά, δηλαδή αυτή των επαναστατών και ειδικότερα των αναρχικών, ότι έχει δύσει οριστικά επίσης η δυνατότητα παρέμβασης και συμμετοχής τους στο εσωτερικό των μαζικών ταξικών αγώνων διαμέσου των οργανώσεων σύνθεσης που χρησιμοποίησαν ιστορικά στο παρελθόν. Είναι νεκρός αυτός ο στατικός αναρχισμός που υπολόγιζε να είναι το οργανωτικό επίκεντρο της επόμενης εξέγερσης και της επανάστασης. Είναι πλέον αδύνατον να μπορέσουμε να φανταστούμε, ότι το σύνολο της ανθρώπινης δημιουργικότητας, η ίδια η ατομική δημιουργικότητα του εξεγερμένου υποκειμένου, που τονίζει την υποκειμενική σημασία της σύγκρουσης, να είναι δυνατόν να ενταχθεί λειτουργικά σε μια υποτιθέμενη μορφή επαναστατικής οργάνω-

σης που θα εκφραζόταν από ένα κόμμα ή από μια ελευθεριακή οργάνωση σύνθεσης.

Πιστεύουμε, ότι τόσο σήμερα, όσο και στο παρελθόν δεν μπορεί από την πλευρά μας να υποστηριχθεί η θέση που λέει, ότι ο αναρχισμός είναι αυτή η ιδεολογική τάση μέσα στο κίνημα των εκμεταλλεόμενων της οποίας θεωρείται δεδομένη η ορθότητα και η βασιμότητα. Όσον αφορά το παρελθόν πιστεύουμε ότι το αναρχικό επαναστατικό πρόταγμα υπήρξε ένας από τους δυνατούς διανοόμενους δρόμους ως προς την επαναστατική επίλυση των κοινωνικών αντιθέσεων, την ορθότητα δε και τη βασιμότητα αυτού του προτάγματος την «αφήνουμε» στην κρίση των σημερινών πολιτικών μας ανδρών καθώς και των κριτικών της ιστορίας. Όσον αφορά το σήμερα είναι αλήθεια ότι σαν ιδεολογία ο αναρχισμός προκύπτει σε σχέση άλλωστε και με άλλες ιδεολογίες, χωρίς καμιά αμφιβολία ενδιαφέρον αντικείμενο προσοχής και μελέτης, δεδομένου άλλωστε ότι συνδυάζει στο εσωτερικό του πολλά από αυτά τα ιδανικά της ελευθερίας που ανέκαθεν συνεπαίρνουν τον ανθρώπινο ψυχισμό.

Η φιλοσοφική άποψη όμως αυτού του θέματος μας απασχολεί ομολογουμένως πολύ λίγο αυτή τη στιγμή.

Επιμένουμε με το να πιστεύουμε ότι θα αποτελούσε λάθος από την πλευρά μας να θεωρήσουμε σαν δεδομένη εκ των προτέρων την ορθότητα του σημερινού δικού μας επαναστατικού αναρχικού προτάγματος διεξαγωγής του μαζικού αγώνα. Αλλά όμως ο μοναδικός αυτός τρόπος που θα μας επιτρέψει να διαπιστώσουμε την ορθότητά του ή τα λάθη του —λάθη που πηγάζουν όχι μονάχα στην φάση της αναλυτικής εκτίμησης αλλά κυρίως στη φάση της επιχειρησιακής διεξαγωγής του σχεδίου αυτού— είναι ακριβώς αυτός του να το θέσουμε σε άμεση πρακτική εφαρμογή.

Στο αντίπαλο στρατόπεδο, αυτό του ταξικού εχθρού, επικρατεί ακριβώς η ίδια κατάσταση για το λόγο ότι ούτε αυτός ο ίδιος είναι σίγουρος για την ορθότητα και τη βασιμότητα του δικού του σχεδίου. Η ουσιαστική όμως αντίθεση που πηγάζει από την ίδια την πραγματικότητα είναι ότι από τη μια πλευρά, αυτή των εκμεταλλεωτών, συγκεκριμένα συμφέροντα επιβάλλουν συνειδητά την εφαρμογή ενός καινούριου σχεδίου κοινωνικού ελέγχου και κυριαρχίας και από την άλλη πλευρά, αυτή των εκμεταλλεόμενων, επιχειρείται το χτύπημα και η ολική ανατροπή του σχεδίου αυτού.

Πάνω σε αυτή τη βάση πιστεύουμε ότι ο αναρχισμός όχι πλέον σαν αφηρημένη ιδεολογία αλλά σαν συγκεκριμένο επαναστατικό πρόταγμα δράσης μέσα στο ευρύτερο κίνημα των εκμεταλλεόμενων είναι ανάγκη να επαναπροσδιορισθεί από την αρχή κατ' αυτό τον τρόπο, βρί-

σκοντας έτσι μέσα στην ίδια την απόδειξη των γεγονότων την απόκτηση την σχετική με την ορθότητα ή όχι του επαναστατικού του προτάγματος.

Στις σημερινές διαμορφωόμενες συνθήκες ανάπτυξης του μετα-βιομηχανικού καπιταλισμού πιστεύουμε ότι η μοναδική δυνατή στρατηγική που οι αναρχικοί μπορούν να ακολουθήσουν είναι αυτή η αφορμαλιστική που βασίζεται στη διασύνδεση μεταξύ διαφορετικών ομάδων συγγένειας —πάνω στη βάση της αμοιβαίας συμφωνίας— που δημιουργούνται από τους συντρόφους αναρχικούς αγωνιστές.

Αυτές οι ομάδες συνεισφέρουν και συμμετέχουν στη δημιουργία και τη λειτουργία πυρήνων βάσης, δηλαδή μαζικών οργανισμών που έχουν σαν στόχο τους να επιτεθούν και να καταστρέψουν έναν ή περισσότερους μερικούς στόχους εξουσίας, χρησιμοποιώντας τις αρχές της αυτοδιεύθυνσης, της διαρκής σύγκρουσης και της άμεσης δράσης. Παράλληλα φροντίζουν ώστε να δημιουργήσουν αυτές τις συνθήκες οι οποίες θα επιτρέψουν την εξέλιξη των απλών εξεγερτικών ξεσπασμάτων σε πλήρεις και καθεαυτές μαζικές εξεγερτικές απόπειρες ενάντια στην εξουσία.

Τέλος, θεωρούμε απαραίτητο να τονίσουμε για μια ακόμη φορά τη σημερινή αναγκαιότητα άμεσου επαναπροσδιορισμού στο οργανωτικό-μεθοδολογικό καθώς και στο στρατηγικό επίπεδο, του *ενδιάμεσου μαζικού αγώνα*.

Σαν τέτοιος μπορεί να προσδιοριστεί ο μαζικός αγώνας ενάντια στην κρατική καταστολή και τρομοκρατία (απολύσεις-ανεργία, πάγωμα μισθών-πληθωρισμός, άμεση παρέμβαση των σωμάτων του στρατού και της αστυνομίας στην κοινωνική ζωή με σκοπό τον εκφοβισμό και την καταστολή, οικονομικοί χειρισμοί του κράτους και του κεφάλαιου με στόχο την περαιτέρω καταλήστευση των εκμεταλλεόμενων κοινωνικών στρωμάτων π.χ. επίθεση στα κεκτημένα ασφαλιστικά δικαιώματά τους), ο μαζικός αγώνας ενάντια στις εκλογές που διοργανώνονται συστηματικά από κράτος και κεφάλαιο με στόχο να αποσπάσουν την κοινωνική συναίνεση των εκμεταλλεόμενων για να μπορέσουν έτσι να αποκτήσουν άλλοθι νομιμοποίησης στην εκτέλεση των εγκληματικών τους σχεδίων, ο μαζικός αγώνας για το κοινωνικό δικαίωμα στην κατοικία που αντίθετα σφαιτερίζονται τα οργανωμένα συμφέροντα σπεκουλαδόρων καπιταλιστών-ιδιοκτητών της στέγης, ο μαζικός αγώνας ενάντια στη χρήση της πυρηνικής τεχνολογίας, ενάντια στη μόλυνση και την καταστροφή του περιβάλλοντος που προκαλεί το κεφάλαιο κ.λπ.

Στο σημείο αυτό ίσως να διακινδυνεύουμε να γίνουμε επαναληπτικοί ελπίζοντας τουλάχιστον ότι δεν είναι άσκοπο.

Το πρόβλημα διεξαγωγής αυτού του είδους αγώνα παρουσιάζει δύο απόψεις:

1. Για να μπορέσει αυτός ο αγώνας να πετύχει τους στόχους που έχει προσδιορίσει, πρέπει απαραίτητα να απεγκλωβισθεί θεωρητικά και πρακτικά από κάθε κομματική και συνδικαλιστική μεθόδευση προσποίησης του αγώνα, που αποκλειστικό στόχο έχει να τον ταυτίσει με την ίδια την λογική του κεφάλαιου και του κράτους και τελικά να τον αποπροσανατολίσει πρακτικά από τους αρχικούς του στόχους.

Ο μοναδικός τρόπος για να επιτευχθεί αυτό είναι η υιοθέτηση και η τήρηση από την αρχή, κατά την εξέλιξη μέχρι το τέλος του αγώνα, δηλαδή μέχρι την επίτευξη του στόχου, ορισμένων αρχών.

Κατά πρώτο λόγο της πλήρης αυτονομίας του (οικονομικής και πολιτικής) από κάθε κομματική, συνδικαλιστική ή παρεμφερή δομή.

Κατά δεύτερο λόγο της αρχής της διαρκούς σύγκρουσης, δηλαδή την μη συμμετοχή από πλευράς των αγωνιζόμενων σε αγώνες προαποφασισμένους επίσημα για να επιστρέψουν κατόπιν στην εργασιακή ειρήνη (βλέπε τα 24ωρα και 48ωρα πυροτεχνήματα της Γ.Σ.Ε.Ε. και της ΑΔΕΔΥ).

Κατά τρίτο λόγο την τήρηση της αρχής της επίθεσης, δηλαδή την άρνηση από πλευράς των αγωνιζόμενων κάθε συγκατάβασης σε σχέση με τον στόχο που πρέπει να επιτευχθεί.

2. Είναι το πρόβλημα που είναι συνδεδεμένο αυτή τη στιγμή με την προοπτική επανασύστασης της εκμεταλλεόμενης τάξης.

Πιστεύουμε ότι ο αγώνας άμυνας και διεκδίκησης της θέσης εργασίας, του μισθού, των κερκτημένων δικαιωμάτων ή της διεκδίκησης περαιτέρω υλικών απολαβών αποτελούν από τη δική μας σκοπιά θεώρησης συγκεκριμένους στόχους ενδιάμεσου μαζικού αγώνα που πρέπει να συνεισφέρουμε στην οργάνωσή του καθώς και να συμμετάσχουμε ενεργά στο εσωτερικό του σαν συγκεκριμένη μειοψηφία.

Πιστεύουμε επίσης, ότι θα αποτελέσει σημαντική κατάκτηση του ίδιου του κινήματος ο μεθοδολογικός και οργανωτικός επαναπροσδιορισμός του, όταν θα κατορθώσει τελικά να απεγκλωβισθεί από τις κομματικές και τις συνδικαλιστικές λογικές που τον κυριαρχούν αυτή τη στιγμή.

Ωστόσο πιστεύουμε ότι, πέραν ενός απαραίτητου μεθοδολογικού και οργανωτικού επαναπροσδιορισμού του, που θα έχει χωρίς αμφιβολία άμεσα αποτελέσματα ως προς την επίτευξη των στόχων του, είναι απαραίτητος ένας επιπλέον στρατηγικός επανακαθορισμός των στόχων του και λαμβάνοντας υπόψη μας την καινούργια στρατηγική του σχεδίου κυριαρχίας στην μετα-βιομηχανική του εξέλιξη.

Οποιοσδήποτε μαζικός αγώνας περιοριστεί σήμερα σε θέσεις άμυ-

νας και διεκδίκησης (θέση εργασίας, μισθοί, πληθωρισμός, απολύσεις, ανεργία) θα μπορέσει μεν να έχει συγκεκριμένα αποτελέσματα, εφόσον κατορθώσει ταυτόχρονα να επαναπροσδιορισθεί μεθοδολογικά και οργανωτικά, δεν θα μπορέσει όμως σε καμιά περίπτωση να αντιμετωπίσει το επιτακτικά τιθέμενο πρόβλημα της μελλοντικής επανασύστασης της εκμεταλλεόμενης τάξης, που το κεφάλαιο και το κράτος αποσυνθέτουν αυτή τη στιγμή μέσα στο χώρο, καταφεύγοντας στην ουσιαστική συνδρομή του ένοπλου χεριού της επιστήμης, δηλαδή της τεχνολογίας.

Πεταγμένη σιγά σιγά έξω από την παραγωγική διαδικασία του χθες, η εκμεταλλεόμενη τάξη δεν θα είναι δυνατόν να ανασυσταθεί στο μέλλον μέσα στους χώρους της βιομηχανικής παραγωγής.

Με δυο λόγια ο σημερινός περιορισμός ενός μαζικού αγώνα σε αμυντικούς, διεκδικητικούς στόχους δεν θέτει φραγμό στη διαδικασία αποσύνθεσης και διαμελισμού της τάξης που επιχειρεί το καινούριο σχέδιο καταστολής χρησιμοποιώντας την τεχνολογία.

Αντίθετα, η υιοθέτηση μιας στρατηγικής μαζικού αγώνα με στόχο την επίθεση και την καταστροφή όλων των καινούριων μηχανισμών αναδιάρθρωσης του κεφάλαιου και του κράτους είναι σήμερα ο μόνος δυνατός διανοόμενος επαναστατικός δρόμος από την πλευρά των εκμεταλλεόμενων, αλλά αυτός ο δρόμος μπορεί να πραγματοποιηθεί μονάχα σταδιακά. Στην αρχή με μια ριζική κριτική ενάντια στον ρόλο της συνεργασίας με το κράτος όλων των συνδικάτων, ενάντια στον ρόλο του φρένου των αγώνων των εκμεταλλεόμενων που ανέκαθεν διαδραματίζονται. Έπειτα διαμέσου της ικανότητας να επιδείξουμε την αναποτελεσματικότητα της συνδικαλιστικής μεθόδου να προστατεύσει πραγματικά τις θέσεις εργασίας που χάνονται, καθώς και να εμποδίσει την ανεργία που αυξάνεται ή να προστατέψει την υποτίμηση των μισθών από την αύξηση του πληθωρισμού.

Πιστεύουμε, ότι μονάχα με αυτήν την προϋπόθεση είναι δυνατόν οι μαζικοί αγώνες να περάσουν τελικά στο στάδιο της επίθεσης.

Καταυτό τον τρόπο δεν θα αργήσει πλέον να γίνει πλατιά συνείδηση στους εκμεταλλεόμενους, ότι η επιβίωσή τους δεν εξαρτάται πια από την υπεράσπιση του μισθού ή της θέσης εργασίας, αλλά η επιβίωσή τους αυτή πρέπει να κατακτηθεί διαμέσου της άμεσης επίθεσης και της καταστροφής όλων των καινούριων τεχνολογικών μηχανισμών κυριαρχίας του κεφάλαιου και του κράτους.

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΓΕΡΣΗ

Η αναγκαιότητα της εξεγερτικής προοπτικής

Το έργο μας σαν αναρχικοί, η κυριότερη ανησυχία μας, η μεγαλύτερη επιθυμία μας είναι αυτή του να δούμε πραγματοποιημένη την κοινωνική επανάσταση: φοβερή ανατροπή ανθρώπων και θεσμών, ικανή τελικά να θέσει τέρμα στην εκμετάλλευση και να εγκαθιδρύσει το βασίλειο της δικαιοσύνης.

Για εμάς τους αναρχικούς, η επανάσταση είναι ο οδηγός μας, το σταθερό σημείο αναφοράς μας, οτιδήποτε πράγμα κάνουμε, περί οποιουδήποτε προβλήματος απασχολούμαστε. Δεν θα είναι δυνατή η αναρχία, που θέλουμε όλοι, χωρίς το επίπονο επαναστατικό πέρασμα. Εάν δεν θέλουμε να μετατρέψουμε την αναρχία σε ένα άχρηστο όνειρο πρέπει να παλέψουμε για να καταστρέψουμε με την επανάσταση το κράτος και τους εκμεταλλευτές.

Αλλά η επανάσταση δεν είναι ένας ιδεατός μύθος για να χρησιμοποιηθεί σαν απλή αναφορά. Ακριβώς, επειδή είναι ένα πράγμα συγκεκριμένο, η ίδια πρέπει να οικοδομηθεί μέρα με τη μέρα, ακόμη και με απόπειρες πιο περιορισμένες, που δεν έχουν όλα τα απελευθερωτικά χαρακτηριστικά της ίδιας της κοινωνικής επανάστασης καθεαυτής. Αυτές οι πιο περιορισμένες απόπειρες είναι οι εξεγέρσεις. Σε αυτές το κίνημα του ξεσηκωμού των πιο εκμεταλλεόμενων μειονοτήτων και των πιο ευαίσθητοποιημένων πολιτικά μειονοτήτων ανοίγει τον δρόμο στον δυνατό ξεσηκωμό, όλο και πιο πλατιών στρωμάτων εκμεταλλεόμενων, σε ένα ρεύμα στάσης που μπορεί ακόμα και να καταλήξει στην επανάσταση, αλλά μπορεί επίσης να ολοκληρωθεί στην εγκαθίδρυση μιας καινούργιας εξουσίας ή σε μια αιματηρή επιβεβαίωση του παλιού. Σε αυτή την περίπτωση, μολονότι είχε παρουσιαστεί η εξέγερση σαν απελευθερωτικός ξεσηκωμός, η ίδια ολοκληρώθηκε πικρά με μια

αποκατάσταση της κυριαρχίας του κράτους και των αφεντικών. Καμιά αντίφαση σε αυτό. Πρόκειται για μια φυσική εξέλιξη των πραγμάτων. Η εξέγερση είναι το απαραίτητο στοιχείο της επανάστασης, χωρίς αυτήν, χωρίς μια μακριά και επίπονη σειρά εξεγέρσεων δεν θα υπάρξει επανάσταση και η εξουσία θα βασιλεύσει ανενόχλητη στο πλήρες των δυνάμεών της. Η αποθάρρυνση δεν κάνει για εμάς. Ακόμα μια φορά, οξύνοντας τον αγώνα μας, προετοιμαζόμαστε και παλεύουμε για την εξέγερση που θα έλθει, μικρό κομμάτι του μελλοντικού μεγάλου μωσαϊκού της επανάστασης.

Βέβαια, ο καπιταλισμός έχει βαθιές αντιφάσεις, που τον ωθούν προς διαδικασίες διόρθωσης και εξέλιξης, ακριβώς με τον σκοπό να αποφύγει τις περιοδικές κρίσεις από τις οποίες μαστίζεται, αλλά δεν μπορούμε να αποκοιμίζομαστε στην αναμονή αυτών των κρίσεων. Όταν αυτές θα επαληθευθούν θα είναι καλοδεχούμενες, εάν ανταποκρίνονται στα προσόντα των επιταχυντικών στοιχείων της εξεγερτικής διαδικασίας. Από μέρους μας, στο μεταξύ, προετοιμαζόμαστε και προετοιμάζουμε τις εκμεταλλεζόμενες μάζες για την εξέγερση.

Με αυτή την έννοια θεωρούμε, ότι οι καιροί είναι πάντοτε ώριμοι για την προσεχή εξέγερση. Καλύτερα μια αποτυχημένη εξέγερση παρά εκατό ενδοιασμοί που κάνουν να αποτύχουν εκατό ευκαιρίες από τις οποίες θα μπορούσε να αναβλύσει η οριστική επανάσταση. Είμαστε, ως εκ τούτου, αντίθετοι σε αυτούς που λένε, ότι τα πρόσφατα πλήγματα του επαναστατικού κινήματος θα έπρεπε να μας κάνουν να σκεφτούμε και θα έπρεπε να γίνουμε πιο συνετοί. Πιστεύουμε, ότι ήλθε ο καιρός των εξεγέρσεων, ακριβώς, γιατί είναι πάντοτε καιρός να αγωνιστούμε ενώ η αναμονή επιστρέφει χρήσιμη μόνο στο κεφάλαιο.

Προετοιμάζουμε την εξέγερση σημαίνει, ότι προετοιμάζουμε τις υποκειμενικές συνθήκες (προσωπικές και υλικές) που επιτρέπουν σε μια συγκεκριμένη αναρχική μειοψηφία να δημιουργήσει τις απαραίτητες συνθήκες ως προς την ανάπτυξη της εξεγερτικής διαδικασίας. Εάν η εξέγερση είναι μαζικό φαινόμενο, για τον λόγο αυτό στην αντίθετη περίπτωση, διατρέχει τον κίνδυνο να αποβάλλει αμέσως, η αρχή της είναι πάντοτε το αποτέλεσμα της δράσης μιας αποφασισμένης μειοψηφίας, μιας χούφτας θαρραλέων που χτυπά τα πιο σημαντικά σημεία του μερικού στόχου που πρέπει να επιτευχθεί.

Πρέπει να είμαστε πολύ σαφείς. Τα επιχειρήματα του αναρχικού αγώνα ενάντια στην εξουσία μπορεί να ποικίλουν πολύ, αλλά όλα, κατά την γνώμη μας, πρέπει να διευθυνθούν συνοχικά στο να προετοιμάσουν την εξέγερση. Ορισμένοι σύντροφοι μπορεί να καταπιαστούν με το θεωρητικό ξεκαθάρισμα με την οικονομική και φιλοσοφική ανάλυση, με την ιστορική έρευνα, αλλά, όλα αυτά πρέπει να είναι άμεσα

λειτουργικά στην προετοιμασία αυτής της μειοψηφίας ικανής να πραγματοποιήσει την εξέγερση πράττοντας κατά τρόπο, ώστε οι μάζες να συμμετάσχουν όσο το δυνατό ευρύτερα ή τουλάχιστον να μην αποτελούν εμπόδιο. Ορισμένοι σύντροφοι μπορεί να σκεφθούν πραγματοποιήσιμη την εξέγερση χρονικά λίγο πιο μπροστά (όχι αναβαλλόμενη χρονικά στο άπειρο), άλλοι την σκέφτονται πραγματοποιήσιμη άμεσα: αυτό μπορεί να προσδιορίσει μια κατανομή της δουλειάς, με την έννοια ότι οι πρώτοι θα είναι προσανατολισμένοι να ενδιαφερθούν πιο πολύ σχετικά με τα προβλήματα της επαναστατικής επιμόρφωσης, αλλά ο σκοπός τους πρέπει τελικά να στραφεί στον ίδιο στόχο. Σε αντίθετη περίπτωση θα αποκοιμίζονταν οι εξεγερμένες αυτές δυνάμεις που έχουν ανάγκη ακριβώς από σαφήνεια για να οργανώσουν την δράση και όχι από πολυλογίες για να την αναβάλλουν.

Ο ρόλος της συγκεκριμένης μειοψηφίας

Διπλό το έργο της προετοιμασίας της μειοψηφίας: από την μια πλευρά η ευαισθητοποίησή της σχετικά με τα προβλήματα του επίπεδου της σύγκρουσης, που δεν είναι μόνο προβλήματα στρατιωτικά και πολιτικά, αλλά επίσης και κυρίως, προβλήματα κοινωνικά και οικονομικά. Έπειτα, η συγκεκριμένη προετοιμασία, σε όρους ειδικούς και λεπτομερειακούς, με σκοπό την εξέγερση.

Επιμένουμε ακόμα μια φορά: η προετοιμασία των μαζών δεν θα μπορεί με κανένα τρόπο να είναι μια από τις συνθήκες της επανάστασης. Εάν θα περιμέναμε να προετοιμάσουμε πρώτα τις μάζες για ένα παρόμοιο μεγάλο έργο, δεν θα γινόταν ποτέ τίποτα. Περισσότερο από κάθε άλλο είμαστε πεπεισμένοι, ότι η προετοιμασία των πλατιών μαζών θα είναι μια συνέπεια της επανάστασης, και ίσως όχι μεταξύ των πιο άμεσων. Αντίθετα, η επαναστατική αναρχική μειοψηφία πρέπει να μπορεί να είναι προετοιμασμένη στο ιστορικό έργο που την περιμένει.

Εξαλείφουμε ακόμα και το πρόβλημα της «καθαρότητας». Εμείς δεν θα συμμετέχουμε μόνο στις οδηγημένες από τους αναρχικούς εξεγέρσεις, αλλά επίσης σε όλες τις άλλες εξεγέρσεις που εκδηλώνονται με τα χαρακτηριστικά του λαού σε στάση, ακόμη και εάν για συγκεκριμένες αιτίες θα είναι οι σταλινικοί που τις οδηγούν, οι μελλοντικοί εχθροί μας. Πάει να πει, ότι θα προσπαθήσουμε να κατακτήσουμε μια καλύτερη θέση ακριβώς μέσα στον αγώνα, πάνω στον δρόμο των γεγονότων, διαδίδοντας όσο είναι δυνατό το πρόγραμμά μας, της ολικής απελευθέρωσης, που θα αντιτάξουμε σε αυτό το χυδαίο οικονομικό και πολιτικό των εξουσιαστών. Τα υπόλοιπα θα είναι η ίδια η εξέγερση που θα τα επαληθεύσει.

Έργο να πραγματοποιηθεί γρήγορα αυτό της εξέγερσης. Αλλά με ποια συγκεκριμένα μέσα; Είδαμε ότι η συγκεκριμένη μειοψηφία πρέπει να επωμισθεί την ανάληψη του αρχικού χτυπήματος, εκπλήσσοντας την εξουσία, προσδιορίζοντας μια κατάσταση αναταραχής που να μπορεί να βάλει σε δυσκολία τις δυνάμεις καταστολής και να κάνει να σκεφτούν οι μάζες των εκμεταλλευόμενων πάνω στο πρόβλημα, του να επέμβουν ή όχι. Αλλά τι εννοούμε για συγκεκριμένη μειοψηφία; Μήπως το αναρχικό κίνημα στην ολότητά του; Ίσως το επαναστατικό κίνημα με την ευρεία έννοια; Αυτές οι ερωτήσεις ζητούν μια σαφή απάντηση.

Ας ξεκινήσουμε από την πιο ευρεία υπόθεση. Το επαναστατικό κίνημα στην ολότητά του δεν μπορεί να θεωρηθεί, από την άποψη που μας ενδιαφέρει, σαν συγκεκριμένη μειοψηφία ικανή να πραγματοποιήσει εννιαία την εξέγερση. Αυτό παρουσιάζει μια σειρά αντιφάσεων που, με τη σειρά τους, αντικατοπτρίζουν τις αντιφάσεις της κοινωνίας μέσα στην οποία ζούμε.

Στα ιδεολογικά σχήματα αντιστοιχούν οργανωτικές συγκροτήσεις που καταλήγουν να αντιπροτάσουν την θεωρητική προκατάληψη στα άμεσα συμφέροντα της απελευθέρωσης. Επιπλέον, οι ίδιες οι αναλυτικές διατυπώσεις ενός μεγάλου μέρους του επαναστατικού κινήματος είναι εξουσιαστικού χαρακτήρα, ως εκ τούτου προσβλέπουν στην κατάκτηση της εξουσίας και όχι στην άμεση καταστροφή της, στην δήθεν χρησιμοποίησή της σε αντιαστική κατεύθυνση και όχι στην εξαφάνισή της. Είναι ωστόσο σαφές, ότι αυτό το μέρος των επαναστατικών δυνάμεων δεν έχει ενδιαφέρον να προετοιμάσει εδώ και τώρα την εξέγερση, στο βαθμό που τρέφει ψευδαισθήσεις, ότι οι μακρύτεροι καιροί θα δουλέψουν για αυτήν, θριμματίζοντας την βάση πάνω στην οποία στηρίζεται ο καπιταλισμός και προετοιμάζοντας την επαναστατική κατάσταση χωρίς τον επικίνδυνο αντιθάλαμο της εξέγερσης. Θα έχουμε ως εκ τούτου, τέτοια τμήματα του επαναστατικού κινήματος να παραταχθούν επάνω σε αντιεξεγερτικές θέσεις, φθάνοντας (όπως είδαμε σε πολλές περιπτώσεις πρόσφατα) να επιτεθούν και να καταγγείλουν τους σύντροφους αναρχικούς που είναι υποστηρικτές της αντίθετης θέσης.

Συμπεραίνουμε, με το να πούμε ότι δεν είναι δυνατό να διευρύνουμε μέχρι αυτό το σημείο την έννοια της συγκεκριμένης μειοψηφίας. Όταν, για υπόθεση, οι σταλινικοί υποκινούσαν αυτοί την εξεγερτική διαδικασία, είτε γιατί πεπεισμένοι ότι βρίσκονται μπροστά σε επαναστατικές διαδικασίες, είτε γιατί παρακινημένοι από την επιμονή των μαζών που δεν αναγνωρίζουν ιδεολογικές λεπτότητες, τότε το έργο μας θα είναι αυτό του να συμμετέχουμε με όλες μας τις δυνάμεις στην εξέγερση, για να αγωνιστούμε πάνω στο συγκεκριμένο πεδίο των αγώνων

και να βρούμε εκεί το απαραίτητο έδαφος για τις ιδέες μας. Στην αντίθετη περίπτωση, με εμάς μνητές και υπέρμαχους της εξέγερσης, είναι αρκετά εύκολο να βρούμε αυτό το μέρος του επαναστατικού κινήματος πάνω σε θέσεις αντίθετες, ή, στην καλύτερη περίπτωση, πάνω σε θέσεις αναμονής.

Ας δούμε τώρα, εάν το αναρχικό κίνημα στο σύνολό του μπορεί να θεωρηθεί σαν συγκεκριμένη μειοψηφία ικανή να πραγματοποιήσει ενιαία την εξέγερση. Το συμπέρασμα είναι για ακόμη μια φορά αρνητικό. Οι αντιθέσεις στο εσωτερικό του είναι τεράστιες και επιπλέον ανάγονται στους φόβους και στα εμπόδια που μια στενή ομάδα ψευδόχρυσων φύτεψε με επιμέλεια στο εσωτερικό του. Αυτό φαίνεται σήμερα, σαν ένας παλιός τρυπημένος μανδύας γεμάτος μπαλώματα, που μόνο με δυσκολία επιτυγχάνει να υπενθυμίσει τις παλιές δόξες. Οι φυγές προς τα εμπρός, προς υποθετικά σχήματα ελιτίστικης επέμβασης, όπως όταν επιχειρήθηκε από τα έξω να δοθούν φτιαγμένες και ήδη πακεταρισμένες αναλύσεις ή κατηχισμοί έτοιμοι για χρήση, ή, όταν προφασίστηκε να δοθεί σε όλο το κίνημα η τελειωτική ανάλυση για να μπει αμέσως στην πρακτική, υπήρξαν μια αποτυχία.

Το ίδιο για τις φυγές προς τα πίσω, προς εκείνες τις επιστροφές του αναρχοσυνδικαλισμού, που δεν μπορούσαν να μην αφήσουν ανικανοποίητους, είτε τους εργαζόμενους στο σύνολό τους είτε τους ίδιους τους επαναστάτες συντρόφους. Και έπειτα, η πιο πλατιά και εξακριβωμένη αποτυχία της πολιτικής της στρουθοκάμηλου. Κρυμμένοι πίσω από τους φόβους των προκλήσεων για να μην κάνουμε τίποτα, για να μην επέμβουμε παρά κατόπιν εορτής, για να είμαστε συνεχώς με την ζυγαριά στο χέρι και να ζυγίζουμε, να κρίνουμε και να καταδικάζουμε εκείνους τους λίγους συντρόφους, που κάποιο πράγμα το κάνανε, ακόμη και αν ήταν στενό και περιορισμένο. Από τον συγκεκριμένο χαρακτήρα αυτού του κινήματος μένουν μόνο το όνομα, το σύμβολο, οι σημαίες, κάποιος γέρος σύντροφος, κάποιος νέος σύντροφος γερασμένος πριν της ώρας του, κάποιος ενθουσιασμένος που ελπίζει πάντοτε, κάποια μούμια εξαντλημένη στο εσωτερικό του μικρού της μαγαζιού. Ο μεγάλος αριθμός των δραστήριων συντρόφων, που αποτελεί την επαναστατική ψυχή του αναρχικού κινήματος και που είναι έτοιμοι να ξαναρχίσουν τον αγώνα δεν πρέπει να αφεθούν, να αποθαρρυνθούν από τις κασσάνδρες και από αυτούς που φέρνουν τους κακούς οιωνούς.

Η δράση είναι το μέτρο διαχωρισμού πέραν των συμβόλων και των διακηρύξεων αρχών.

Είναι ακριβώς αυτοί οι σύντροφοι διαθέσιμοι για την δράση που κτίζουν την συγκεκριμένη μειοψηφία περί της οποίας μιλούσαμε προηγουμένως. Θα είναι αυτοί που θα προετοιμάσουν και θα πραγμα-

τοποιήσουν την εξέγερση, με τους τρόπους και με τα σχήματα, που η εμπειρία του αγώνα του επαναστατικού κινήματος στην ολότητα του μας κληροδότησε και λαμβάνοντας υπόψη μας τις πιο πρόσφατες τροποποιήσεις του κράτους και των αφεντικών. Αυτοί οι τρόποι δεν μπορούν να προηγηθούν από αυτές τις ελάχιστες οργανωτικές δομές βάσης που πρέπει να επωμισθούν την ευθύνη να λύσουν τα διάφορα προβλήματα που θα αναπηδήσουν κατά την διάρκεια της εξεγερτικής προετοιμασίας. Σε αυτές τις δομές, η ευθύνη της δουλειάς που πρέπει να γίνει, πρέπει να αναληφθεί φυσικά από τους ίδιους τους επαναστάτες αναρχικούς σύντροφους και δεν μπορεί να αφηθεί στην καλή θέληση ή στην εφευρετικότητα της στιγμής. Οι κανόνες της ίδιας της επιβίωσης επιβάλλουν, σε αυτό το σημείο, συνθήκες εκ των προτέρων σιγουριάς και προσοχής. Ο χρόνος των άχρηστων πολυλογιών σταματά μπροστά στην αναγκαιότητα της δράσης.

Πάνω στο σύνολο της δραστηριότητας πραγματοποιούμενης από αυτή την συγκεκριμένη μειοψηφία, προσδιορισμένης κατ' αυτό τον τρόπο και που αρθρώνεται μέσα από τις ελάχιστες δομές επέμβασης, υπάρχει ακόμα κάτι που πρέπει να ειπωθεί. Αυτή η δραστηριότητα δεν μπορεί να θεωρηθεί μονάχα από την άποψη της «προπαγάνδας με το γεγονός». Πράγματι, ο σκοπός της δεν είναι αυτός του να δώσει το παράδειγμα, ή το να επηρεάσει ένα πλατύ στρώμα πιθανών συμπαθούντων. Φυσικά υπάρχει επίσης και η εμπειρική πλευρά, λαμβάνοντας υπόψη, ότι η μεγαλύτερη συμμαχία που εγγυάται την επιτυχία των μελλοντικών σχεδίων είναι αυτή με τις μάζες σε εξέγερση. Αλλά πρόκειται περί μιας πλευράς που ενσωματώνεται εύκολα από τον καπιταλιστικό μηχανισμό πληροφόρησης που την μεταβάλλει σε εμπόρευμα πουλώντας το λιανικά διαμέσου των εφημερίδων, της τηλεόρασης, του κινηματογράφου, των βιβλίων κ.τ.λ. Η αλήθεια είναι, ότι η ίδια η συγκεκριμένη μειοψηφία πραγματοποιώντας τις ενέργειές της έχει την δυνατότητα να δώσει στους άλλους να καταλάβουν κάτι, εάν αυτή η ίδια καταλαβαίνει κάτι την στιγμή της ίδιας της δράσης της. Η δράση ως εκ τούτου σημαίνει επιμόρφωση διαμέσου της δράσης και επιμόρφωση των ίδιων μας των εαυτών και των άλλων. Εάν θεωρούμε, ότι καταλάβαμε τα πάντα και εμπιστευόμαστε κατά αποκλειστικό τρόπο την επιστήμη μας, την στιγμή της δράσης παραδίδουμε στα χέρια του κεφάλαιου έναν επαναληπτικό μηχανισμό, που εισάγεται τέλεια στο γενικοποιημένο σύνολο της καπιταλιστικής παραγωγής, που είναι, κατά κύριο λόγο, επανάληψη του ίδιου του του εαυτού στο άπειρο.

Η δράση της συγκεκριμένης μειοψηφίας πρέπει ως εκ τούτου να συνίσταται, όχι σε μια διακοπή της μάθησης πάνω στην πραγματικότητα της σύγκρουσης που κοστίζει στον καθένα προσωπικά, αλλά σε

μια βαθμιαία και πλήρη μεταβολή της προσωπικής μάθησης, μεταβολή πραγματοποιούμενη κάνοντας τους άλλους να δουν πώς μαθαίνεται να κατανοείται η πραγματικότητα της σύγκρουσης. Εάν η δράση της συγκεκριμένης μειοψηφίας δίνει το παράδειγμα κάποιου πράγματος, αυτό είναι το πώς μαθαίνεται να εντοπίζεται και να πλήγεται ο εχθρός και όχι πώς διδάσκεται η σχετική μέθοδος. Την κατάλληλη στιγμή, η κατάλληλη πράξη γίνεται ουσία της μοναδικής και συγκεκριμένης επίθεσης, σύμβολο όλων των δυνατών μελλοντικών επιθέσεων, ανάπτυξη μιας στιγμής που δεν έχει ακόμη ωριμάσει, ανώτατο επίπεδο επέμβασης επιτευχθέν λειτουργώντας μέσα στην πραγματικότητα της σύγκρουσης. Ο ταξικός αγώνας χαρακτηρίζει την υποκειμενική σημασία της σύγκρουσης. Αυτό το στοιχείο επιτρέπει την συγκεκριμένη δράση της συγκεκριμένης μειοψηφίας. Στο εσωτερικό της η δράση μεταβάλλεται συνεχώς από απόπειρα κατανόησης σε απόπειρα διδασκαλίας. Διαγράφοντας την πρώτη στιγμή, το όλον πνίγεται στην επαναληπτικότητα, διαγράφοντας την δεύτερη στιγμή, το όλον πνίγεται στην αναποφασιστικότητα.

Στο συνεχές ρεύμα της ταξικής σύγκρουσης είναι παρόντες όλοι: διδάσκοντες και διδασκόμενοι, μέσα σε αυτό, τα πάντα λαμβάνουν την σωστή τοποθέτηση στο εσωτερικό των σχέσεων δύναμης. Αυτός που δεν έμαθε από τα λάθη του δεν μπορεί να δείξει τίποτα στους άλλους και ένας εξαιρετικός τρόπος να μην μαθαίνεις είναι ακριβώς αυτός να σταματήσεις να μαθαίνεις, να σκεφτείς, ότι ήλθε η στιγμή να διδάξεις και τίποτε άλλο. Διαμέσου του φίλτρου της ταξικής σύγκρουσης η μνήμη της επανάστασης εξαπλώνεται αργά γινόμενη μεταβιβάσιμη. Μέσα από την δράση η μνήμη μεταβιβάζεται συγκεκριμένα και γίνεται αντιληπτή από την πλευρά των άλλων, ακριβώς την στιγμή κατά την οποία είναι σκέψη και κριτική για αυτόν που ενεργεί στην ίδια την δράση.

Κάθε ξεχωριστή ελάχιστη δομή επέμβασης, που δρα στο εσωτερικό της συγκεκριμένης μειοψηφίας, διατρέχει τον κίνδυνο να τεθεί σαν διαλογικό τμήμα με το επαναστατικό κίνημα στο σύνολό του και κάποια φορά, με ολόκληρη την μάζα των εκμεταλλευόμενων, εάν δεν θέσει σωστά το νόημα της ίδιας της της δράσης. Τιθέμενοι σαν απομονωμένο τμήμα, μπροστά σε ένα τόσο μεγάλο πεδίο αναφοράς, τρέφονται ψευδαισθήσεις ότι ολόκληρο το κίνημα και οι εκμεταλλευόμενοι, η τύχη τους και η τύχη της επανάστασης, εξαρτώνται από εμάς, αναμένεται, ποιος ξέρει τι, από αυτό που κάνουμε, μένουμε απογοητευμένοι από την επιφανειακότητα των απαντήσεων και από την γενική ακατανοησία. Ο επαναστατικός αγώνας είναι όπως μια φουρτούνιασμένη θάλασσα ενάντια στην οποία η πάλη θα ήταν μια άσκοπη τρέλα. επιβάλ-

λεται να προσαρμοσθούμε στην κατεύθυνση των κυμάτων, κολυμπώντας άλλοτε με δύναμη και άλλοτε απαλά, συλλαμβάνοντας την ορμή της ζωής που η θάλασσα κρύβει μέσα της για να φθάσουμε στον επιθυμητό σκοπό. Η δύσκολη τέχνη του κολυμβητή κρύβει το πολιτικό νόημα της μειοψηφικής δράσης. Αυτή η τελευταία θέτει σε έμφαση το ταξικό της νόημα όταν εκρήγνυται απρόσμενα σαν καρπός της επαναστατικής μνήμης ή σαν ένδειξη για την παρούσα σύγκρουση.

Σκεφτόμαστε συνεπώς, ότι η δράση αυτών των ελάχιστων δομών είναι ακόμη μια φορά απαραίτητη —εάν έχει τοποθετηθεί σωστά— στην προετοιμασία αυτής της εξεγερτικής διαδικασίας που θεωρούμε άμεσο και ανυπέρθετο έργο όλων των αναρχικών. Μακριά από το να υπάρχει μια αντίφαση μεταξύ των δύο πραγμάτων —όπως κάποιος επιχειρήσει να μας υποδείξει— θεωρούμε ότι είναι αλληλοσυμπληρώνόμενα και αδιαχώριστα. Η ουσία της δουλειάς των ελάχιστων δομών επέμβασης προστίθεται στην συνολική δουλειά, οργανωτικής και γενικής φύσης, της συγκεκριμένης μειοψηφίας στο σύνολό της.

Η εξέγερση θα είναι, ακόμη μια φορά, το πεδίο απόδειξης αυτού που έγινε, αιτία και αποτέλεσμα, ταυτόχρονα, αυτής της μεταβολής των σχέσεων δύναμης που επιτρέπει το ξαναάνοιγμα των θυρών της επαναστάσης.

Η ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ

Όταν μιλάμε περί εξέγερσης λαμβάνουμε προφανώς υπόψη μια «λογική» που διέπει την εξεγερτική συμπεριφορά, δηλαδή μιλάμε περί μιας μεθόδου επέμβασης μέσα στην πραγματικότητα των αγώνων. Με αυτό είναι σαφές, ότι δεν αναφερόμαστε σε αυτό ή σε εκείνο το σχήμα του παρελθόντος.

Εξέγερση δεν είναι μόνο τα οδοφράγματα στους δρόμους και ο λαός στα όπλα ή το λιγότερο, όχι μόνο αυτό.

Όταν ο λαός εξεγείρεται αυθόρμητα γιατί έφτασε στο όριο της μη ανοχής της κατάστασης της εκμετάλλευσής του, επιβεβαιώνονται γεγονότα ορατά: συγκρούσεις στους δρόμους, επιθέσεις ενάντια στην αστυνομία, καταστροφή σύμβολων του κεφάλαιου (τράπεζες, κοσμηματοπωλεία, μαγαζιά, κ.τ.λ). Αλλά αυτές οι αυθόρμητες εκδηλώσεις της λαϊκής βίας συλλαμβάνουν κατά κανόνα απροετοίμαστους τους αναρχικούς, οι οποίοι μένουν έκπληκτοι από το γεγονός, ότι η απάθεια του χθες μεταβάλλεται απρόσμενα σε οργή του σήμερα.

Δεν σκοπεύουμε να μιλήσουμε περί αυτής της κατάστασης έκπληξης ή, περί της πιθανής συμμετοχής των αναρχικών σε ένα γεγονός αυτού του είδους.

Για αυτό τον λόγο κάνουμε έναν ακριβή διαχωρισμό μεταξύ ξεσηκωμού και εξέγερσης.

Ας πάρουμε την εξέγερση του BRIXTON στο Λονδίνο, πριν κάνα χρόνο: οι αναρχικοί ήταν παρόντες, αλλά δεν ήταν, ούτε μπορούσαν να είναι πρωταγωνιστές του ξεσηκωμού, ούτε ακόμη λιγότερο, να τον αναπτύξουν σε μια εξέγερση με το νόημα που θέλουμε να προσδιορίσουμε σε αυτό το βιβλίο. Τα γεγονότα τους είχαν πιάσει στον ύπνο με άλλα λόγια. Οι νέγροι είχαν ξεσηκωθεί για αιτίες επιφανειακά απλές, αλλά που όμως υπόβοσκαν από καιρό κάτω από τις στάκτες. Η συμμετοχή των αναρχικών γινόταν ως εκ τούτου απλή προσαρμογή, αυτοί

ήταν «φιλοξενούμενοι» μιας κατάστασης εν δυνάμει εξεγερτικής που δεν έβρισκε διέξοδο προς αναπτύξεις πιο συγκεκριμένες. Με άλλα λόγια, οι αναρχικοί βρισκότουσαν να δρουν μέσα σε μια κατάσταση χωρίς να είναι σε θέση να ακολουθήσουν μια *εξεγερτική λογική*.

Να πετάξουμε περιστασιακά μια πέτρα ενάντια στην αστυνομία δεν είναι σίγουρα ο καλύτερος τρόπος για έναν ενσυνείδητο επαναστάτη να συμμετάσχει σε μια εξέγερση.

Στην πρακτική, αυτή η πέτρα σημαίνει την αποδοχή από μέρους του μιας δεδομένης κατάστασης που δεν συνείσφερε να προσδιορίσει και, που με την σειρά της ζητά, αν όχι επιβάλλει, να ριχτούν πέτρες ενάντια στην αστυνομία.

Η λογική της εξέγερσης ανατρέπει την επέμβαση. Οι σύντροφοι που την εφαρμόζουν δεν περιορίζονται να υποδείξουν τις καταστάσεις κοινωνικής έντασης και δεν περιορίζονται να ωθήσουν γενικά και αόριστα τον κόσμο να εξεγερθεί, προχωρούν πιο μπροστά, προτείνουν μια οργάνωση της εξέγερσης.

Είναι ακριβώς επάνω σε αυτό το στοιχείο που είναι ανάγκη να μπορέσουμε να γίνουμε αντιληπτοί.

Η προτεινόμενη οργάνωση πρέπει να είναι συνδεδετικού σχήματος (ομάδα υποστήριξης και καταγγελίας, ένωση ενάντια στην καταστολή, όμιλος για το δικαίωμα στην κατοικία, αντιτυρηνική ομάδα, αποχική ένωση ενάντια στις εκλογές, κ.τ.λ.), δεν μπορεί να είναι μια ειδική αναρχική ομάδα. Για ποιον λόγο, άλλωστε, ο κόσμος θα έπρεπε να προσχωρήσει σε μια αναρχική ομάδα για να οργανώσει και να συμμετάσχει σε έναν αγώνα;

Η συμμετοχή των εκμεταλλευόμενων σε αυτό το σχήμα των δομών μπορεί ακόμα και να είναι σημαντική και αυτό εξαρτάται από την δουλειά που οι σύντροφοι αναρχικοί, παρόντες στο εσωτερικό των δομών, θα καταφέρουν να κάνουν: φυλλάδια, εφημερίδες, αφίσες, προσούρες, συζητήσεις, διαλέξεις, συγκεντρώσεις, κ.τ.λ.

Ο ενέργειες στις οποίες η οργάνωση, κατά αυτόν τον τρόπο δημιουργημένη, θα αποφασίσει να προβεί θα είναι, σιγά-σιγά, πιο ουσιαστικές σε σχέση, είτε με την έκφανση του αγώνα είτε με το οργανωτικό βάρος το επιτευχθέν από την δομή είτε με τον αριθμό των συμμετεχόντων είτε με το είδος της κατασταλτικής αντίδρασης που θα τεθεί σε εφαρμογή (από την πλευρά της εξουσίας).

Η επιλογή των διαφόρων ενεργειών: διαδήλωση, πορεία επιτρεπτή, πορεία απαγορευμένη, SIT-IN, κατάληψη ενός δημόσιου κτήριου, αποκλεισμός ενός δρόμου ή μιας συνοικίας, κατάληψη ενός εργοστασίου, άμυνα του καταλειμένου εδάφους, επίθεση ενάντια στις κατασταλτικές επεμβάσεις κ.τ.λ., αυτή η επιλογή εξαρτάται από τις αποφάσεις που θα

παρθούν στην γενική συνέλευση στο εσωτερικό της ίδιας της οργάνωσης, αλλά με την ενεργή παρουσία των αναρχικών. Κατ' αυτό τον τρόπο η εξέλιξη του αγώνα θα δει πάντοτε στο εσωτερικό της την δράση μιας συγκεκριμένης δραστηριότητας μειοψηφίας.

Φυσικά δεν είμαστε σίγουροι για τίποτα. Δεν πρόκειται για έναν πολιτικό έλεγχο, αλλά περί ενός πρακτικού ερεθισμού. Οι σύντροφοι αναρχικοί θα είναι παρόντες στον αγώνα με το ιδίωμα όλων των άλλων και δεν θα έχουν ένα ειδικό βάρος στις αποφάσεις που πρέπει να παρθούν. Αλλά όμως θα μπορούν να αξιοποιήσουν τις πρακτικές πλευρές των προτάσεών τους που πρέπει οπωσδήποτε να είναι *προσαρμοσμένες* στην πραγματικότητα της σύγκρουσης.

Για να έχουμε μια δουλειά που να εισάγεται μέσα στην εξεγερτική λογική χρειάζεται η ώθηση στην εξέγερση να είναι ακριβής, όχι απροσδιόριστα γενική και επίσης να είναι δυνατή, δηλαδή πραγματοποιήσιμη από τον κόσμο. Χρειάζεται ως εκ τούτου ο αγώνας να είναι αισθητός και οι προτάσεις των συντρόφων στο εσωτερικό της οργανωμένης δομής να είναι προσαρμοσμένες στην διαθεσιμότητα της μαχητικότητας του κόσμου και σε θέση να δώσουν, από φορά σε φορά, ενδείξεις όλο και πιο προχωρημένες.

Μια ένδειξη όχι κατάλληλη εξ αιτίας ελαττώματος στο βαθμό που είναι ή πολύ δειλή ή καθυστερημένη, απορρίπτεται από τον κόσμο θεωρούμενη εμπόδιο στην ανάπτυξη του αγώνα και προδοσία των ιδίων του των συναισθημάτων της εξέγερσης ή των αναγκών του. Μια ένδειξη πολύ προχωρημένη, φιλόδοξη αβάσιμα και ξεκομμένη από την πραγματικότητα της σύγκρουσης, θεωρείται αδύνατη, επικίνδυνη και αντιπαραγωγική, για αυτό τον λόγο ο κόσμος την αποκηρύσσει φοβισμένος να παρασυρθεί, σε ποιος ξέρει τι, περιπέτειες.

Κατά αυτόν τον τρόπο οι σύντροφοι αναρχικοί που λειτουργούν στο εσωτερικό της δομής έχουν τον τρόπο να μπορούν να σταθμίσουν την ίδια τους την δράση, όντας υποχρεωμένοι να ακολουθήσουν τις ενδείξεις που προέρχονται από τον κόσμο και επιλέγοντας μόνο ενέργειες που προκύπτουν δυνατές και κατανοητές.

Η ώθηση προς την εξέγερση επέρχεται ως εκ τούτου μέσα στα όρια της στάσης που εξαπλώνεται και δεν είναι μια αφηρημένη κατασκευή μιας μειοψηφικής ομάδας.

Όταν μιλούμε περί μεθόδου και περί λογικής εξεγερτικής εννοούμε ακριβώς αυτό. Εννοούμε την άρνηση μιας συνδικαλιστικής λογικής, της άμυνας των αποκτημένων δικαιωμάτων, της επιδίωξης μιας ποσοτικής αύξησης, ώστε μετά να κάνουμε κάτι, μετά, σε έναν δεύτερο χρόνο.

Οι οργανωτικές δομές που προτείνουμε δεν γεννιούνται μέσα στην

αντιστασιακή λογική, τυπική του συνδικαλισμού οποιουδήποτε σχήματος. Δεν είναι ομάδες ενσωμάτωσης για την άμυνα των συμφερόντων μιας κατηγορίας.

Πρόκειται περί ελάχιστων δομών σύνδεσης για να συγκλίνουν οι εκμεταλλεζόμενοι προς ένα προσδιορισμένο στόχο αγώνα. Στοιχεία συνοχής διαμέσου των οποίων θα παρθούν συμφωνίες επάνω στο τι να κάνουμε για να οργανώσουμε καλύτερα τον αγώνα, για να ερεθιστεί το ένστικτο εξέγερσης του κόσμου και για να μετατραπεί σε μια εξέγερση όσο το δυνατό πιο ενσυνείδητη.

Για όλους αυτούς τους λόγους η ομάδα των αναρχικών συντρόφων εσωτερική στην οργανωμένη δομή δεν μπορεί να μετατραπεί σε μια καθοδηγητική μειοψηφική ομάδα ή σε μια μειοψηφία εξουσίας. Αυτή στην πραγματικότητα είναι υποχρεωμένη να ακολουθήσει τις συνθήκες της σύγκρουσης, δεν μπορεί να στηριχτεί στην ποσοτική ανάπτυξη στο άπειρο της ίδιας της ομάδας (της αναρχικής ομάδας), δεν έχει την δυνατότητα να προτείνει ενέργειες απλής άμυνας, είναι υποχρεωμένη να ωθήσει προς μια σειρά ενεργειών όλο και πιο προχωρημένων που, εάν από την μια πλευρά μπορούν να οδηγήσουν στην εξέγερση και ως εκ τούτου σε επίπεδα σύγκρουσης όλο και πιο υψηλά και σε αποτελέσματα όχι εύκολα προβλεπόμενα, από την άλλη πλευρά, οδηγούν επίσης στην αναπόφευκτη καταστροφή της οργανωτικής δομής βάσης και συνεπώς στην διάλυση της πραγματοποιημένης λειτουργίας από την ομάδα των συντρόφων που επιστρέφουν κατ' αυτό τον τρόπο στην προηγούμενη δραστηριότητά τους.

Αυτές οι προτάσεις δεν είναι εύκολο να γίνουν αντιληπτές και μπορούν να δώσουν χώρο σε διφορούμενα. Για αυτό τον λόγο θεωρούμε μεγάλης σημασίας την μεγαλύτερη δυνατή θεωρητική εμβάθυνση.

ΕΞΕΓΕΡΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ

Η Εκμετάλλευση

Η εκμετάλλευση βρίσκεται στην βάση του καπιταλιστικού συστήματος. Δεν θα ήταν δυνατή η συσσώρευση και ως εκ τούτου η ίδια συνέχιση της ταξικής κυριαρχίας, εάν δεν πραγματοποιούνταν, εις βάρος των πολλών η τρομοκρατική δικτατορία των λίγων δικτατορία δημιουργημένη πάνω στην μιζέρια, τον φόβο, τον θάνατο.

Αυτό το γεγονός καθορίζει την ταξική σύγκρουση. Όσο και αν μπορούν να παρατηρηθούν συχνά φαινόμενα βολέματος και συμβιβασμού, οι εκμεταλλεζόμενοι είναι σταθερά σε αμυντική θέση, μετρημένοι και προσεκτικοί εξετάζουν όλες τις δυσκολίες του εχθρού, βλέπουν με υποψία τους χειρισμούς των προδοτών — που στα λόγια δηλώνουν υπερασπιστές τους— και περιμένουν την κατάλληλη στιγμή για να σηκώσουν το κεφάλι και να εξεγερθούν.

Η κοινωνική σύγκρουση παρουσιάζεται ως εκ τούτου σαν ένα κίνημα που εναλλάσσεται, άλλοτε πιο έντονο, άλλοτε πιο ήπιο. Στο εσωτερικό της αναπτύσσονται θεωρίες, πρακτικές, συμπεριφορές και αναμονές που δεν είναι ποτέ επαναλήψεις αυτού που συνέβηκε στο παρελθόν. Κάθε ιστορική στιγμή παρουσιάζει καινούριες αντιφάσεις: καινούρια αφεντικά, καινούριους προδότες, καινούριους εκμεταλλεζόμενους, καινούριες επιθετικές στρατηγικές ενάντια στην εκμετάλλευση, καινούριες απόπειρες καταστολής.

Σε γενικές γραμμές μπορούμε να πούμε, ότι η στρατηγική του κεφάλαιου μετατίθεται από μια μεγαλύτερη επιρροή των οικονομικών οργάνων σε μια μεγαλύτερη επιρροή των πολιτικών οργάνων. Σε καιρούς πιο ευνοϊκούς για την εκμετάλλευση, το κεφάλαιο βρίσκει πλατειά κοινωνικά στρώματα διατεθειμένα να παραχωρήσουν τον ίδιο τους τον εαυτό σε αντάλλαγμα ενός μισθού και, ως εκ τούτου, εγκαταλείπεται

στις ρυθμιστικές ψευδαισθήσεις της αγοράς. Σιγά-σιγά που αυτά τα στρώματα μειώνονται και καθώς ανεβαίνει αναγκαστικά το κόστος εργασίας, ή αλλιώς, σιγά-σιγά καθώς η κοινωνική πίεση υποχρεώνει να αυξηθεί υπέρμετρα η απασχόληση, μειώνονται τα αυτόματα περιθώρια της ισορροπίας του οικονομικού συστήματος και κατευθυνόμαστε προς πολιτικές και κατασταλτικές στρατηγικές πιο ωμές. Το κράτος επεμβαίνει μαζικά και ρυθμίζει είτε την οικονομική είτε την κοινωνική εξέλιξη. Τα προβλήματα διογκώνονται, η αστυνομία γίνεται το θεμελιακό στοιχείο πάνω στο οποίο κυλά η κοινωνική τάξη και ο στρατός το ακρώτατο σημείο υποστήριξης.

Η στρατηγική των εκμεταλλεζόμενων προσανατολίζεται επίσης και αυτή από μια οργανωτική διαδικασία συνδικαλιστικού και διεκδικητικού σχήματος αντιστοιχούσα στην φάση της αγοράς του κεφάλαιου, προς μια διαδικασία πιο διαμμελισμένη, επιφανειακά αβέβαιη και αντιφατική, αλλά πιο ζωντανή και δημιουργική, πιο ανοικτή στην αυτοοργάνωση των αγώνων, μια διαδικασία που ανεβάζει κατά πολύ τα επίπεδα αγώνα και που μπορεί να επιτρέψει την χρησιμοποίηση της μεθόδου του ένοπλου αγώνα.

Δεν πρέπει να φανεί αντιφατικό το γεγονός, ότι σε μια στρατηγική του κεφάλαιου και του κράτους που αξιώνουν την κοινωνική τάξη έρχεται να αντιστοιχήσει μια στρατηγική του κινήματος των εκμεταλλεζόμενων με αξιώσεις δημιουργικές και αυτοοργανωτικές. Η καταστολή που αυξάνει σιγά-σιγά κάνει να ξεπηδήσουν πολλοί μηχανισμοί, μεταξύ των οποίων ακριβώς αυτός της ανύψωσης της κοινωνικής σύγκρουσης. Πέραν αυτού, η αύξηση της καταστολής είναι μια επίπτωση της επιδείνωσης των προηγούμενων παραγωγικών συνθηκών κατά την διάρκεια των οποίων, πλατειές κοινωνικές μάζες απομακρυσμένες από την μισθοτοποίηση ανάμεναν υπομονετικά να εισέλθουν στον κόσμο της παραγωγής και, στην υπομονετικότητά τους αυτή, δήλωναν διαθέσιμοι ακόμη και σε συνθήκες πείνας. Οι ελπίδες καλύτερων καιρών, καλύτερων καταναλωτικών συνθηκών και καλύτερων μισθών είναι φρένα πολύ πιο ισχυρά από τα πολυβόλα της αστυνομίας.

Κατασταλτικές στρατηγικές και μέθοδοι

Θεωρούμε, σαν στρατηγικές, την χρησιμοποίηση ορισμένων μεθόδων στο εσωτερικό των συνθηκών της κοινωνικής σύγκρουσης. Οι μέθοδοι, αντίθετα, είναι διαδικασίες επέμβασης που παρουσιάζονται σταθερές και καλά προσδιορισμένες, σαν τέτοιες, ώστε δεν είναι δυνατό να τροποποιηθούν, τουλάχιστον στο εσωτερικό του παρόντος ιστορικού πλαισίου της εκμετάλλευσης.

Ενώ οι στρατηγικές είναι συνδεδεμένες στις βραχυπρόθεσμες συνθήκες και ως εκτούτου πρέπει να είναι συνεχώς ανανεωμένες, τροποποιημένες, συζητημένες και προφανώς δηλωμένες ακατάλληλες ως προς τον σκοπό, οι μέθοδοι διατηρούνται σταθερές και εγγυούνται αυτή την συνέχεια της επέμβασης που χαρακτηρίζει τον αγώνα και στα δύο μέτωπα: η ταξική σύγκρουση τροποποιείται συνεχώς (όσο αφορά τις στρατηγικές), αλλά παραμένει η ίδια (όσο αφορά τις μεθόδους).

Το κεφάλαιο χρησιμοποιεί, όπως είδαμε, διαφορετικές στρατηγικές ανάλογα με την κατάσταση της κοινωνικής σύγκρουσης: περνά από την λογική της αγοράς με την ανταγωνιστική της έννοια, στην παραγωγή με χαρακτηριστικά κρατικοποίησης, αναμιγνύει μεγαλύτερη παραγωγικότητα στην μικρότερη στρατιωτική καταστολή, μεγαλύτερη στρατιωτική καταστολή στην μικρότερη παραγωγικότητα. Ορισμένες φορές συστηματικοποιεί την κατανάλωση, άλλες την περιορίζει, χρησιμοποιεί τον νομισματικό μηχανισμό σε εναλλαγή με τον φορολογικό μηχανισμό και αντίστροφα. Ακόμα σε άλλες περιπτώσεις καταφεύγει πιο ανοικτά στην καταστολή και εγκαθιδρύει ένα πιο κλειστό καθεστώς, εμπιστευόμενο, σε πολιτικούς μαριονέτες την αγόρευση εθνικιστικών φλυαριών και στους βασανιστές με στολή το έργο να σβύνουν μέσα στο αίμα κάθε διαφωνία.

Αλλά όλες αυτές οι στρατηγικές βασίζονται επάνω σε τέσσερεις μεθοδολογικές κατευθύνσεις:

1) **Πληροφόρηση ελεγχόμενη από την εξουσία.** Δεν πρόκειται μόνο για την δουλειά των μεγάλων μέσων πληροφόρησης, αλλά επίσης όλων αυτών των ενεργειών που επιφανειακά βασίζονται επάνω στην συμβούλευση του κόσμου: εκλογές, επιλογή δουλειάς, επιλογή κουλτούρας, διάθεση του ελεύθερου χρόνου, αγορά προϊόντων, σχηματισμός πολιτικών γνώμων, ανάπτυξη της κλίμακας των ηθικών αξιών, κ.τ.λ.

2) **Μόρφωση διαφοροποιημένη για τις διάφορες κοινωνικές τάξεις.** Δεν πρόκειται μόνο για την σχολική στιγμή, αλλά για μια διαδικασία συνεχιζόμενη. Στην πρακτική είναι η μέθοδος που ενισχύει και εδραιώνει την ελεγχόμενη πληροφορία, η οποία, αλλιώς, θα κατέληγε να διασκορπιστεί στο κενό. Πρόκειται για συντονισμένες διαδικασίες που κάνουν να ανθίσουν και επιβεβαιώνουν ηθικές αξίες, συχνά μαζικοποιημένες, αλλά ακόμα και επεξεργασμένες για μια μειοψηφία αρκετά στενή. Για παράδειγμα ζούμε σήμερα μια επαναεπεξεργασία της αξίας «εθνικισμός» με αυτήν της «δημοκρατίας», αλλά πρόκειται μόνο για μια περίπτωση ανάμεσα στις τόσες.

3) **Εκσυγχρονισμός των συνθηκών εκμετάλλευσης, όχι μόνο σε πολι-**

τικό επίπεδο, αλλά επίσης σε κοινωνικό επίπεδο. Κανένα σχέδιο της εξουσίας δεν μπορεί να θεωρηθεί εφικτό, εάν δεν είναι θεωρημένο σαν ένα σύνολο σε κίνηση. Ακόμη και τα πιο τυραννικά καθεστώτα του παρελθόντος είχαν μια τάση προς την επιδιόρθωση και την συγκατάβαση με τις καταπιεσμένες τάξεις. Η απόλυτη καταστολή είναι ένας μύθος όριο, ένα ιδανικό που σε καμιά εγκαθιδρυμένη εξουσία δεν ενδιαφέρει να διατηρήσει επί πολλού. Προτιμάται πάντοτε να ταιριαστούν μαζί στοιχεία καθαρής καταστολής και εκσυγχρονιστικοί συμβιβασμοί. Ως προς αυτήν την κατεύθυνση ο διατρεγμένος δρόμος από τις σύγχρονες δημοκρατίες είναι πραγματικά αξιοπρόσεκτος.

4) *Τρομοκρατική καταστολή κάθε συμπεριφοράς αντίθετης στον κωδικοποιημένο τύπο.* Ξεκινά από την διαχυμένη κοινωνική αποδοκιμασία απέναντι σε συγκεκριμένες αξίες δηλωμένες ως επιβλαβείς για την ομαλή λειτουργία της κοινωνίας, φτάνει μέχρι την οργανωμένη τρομοκρατία της αστυνομίας, του στρατού, του δικαστικού σώματος, των φυλακών, κ.τ.λ., τρομοκρατία που κατευθύνεται ενάντια σε όποιον θέλει να επανααποκτήσει αυτό που η εκμετάλλευση αφαιρέσει, επιτυγχάνοντας να καταστήσει μια προειδοποίηση απέναντι σε όλους. Σε μια τέτοια κατασταλτική μεθοδολογία το κράτος μπορεί να υιοθετήσει ειδικές οργανώσεις (αστυνομία, μυστικές υπηρεσίες, ειδικά σώματα, στρατό, κ.τ.λ.), οργανώσεις κανονικά προορισμένες για άλλες δραστηριότητες, αλλά ικανές όταν χρειάζεται, να διαδραματίσουν τρομοκρατικό έργο (συνδικάτα, κόμματα, πολιτικά κινήματα, σχολεία, νοσοκομεία, μορφωτικές δομές, εφημερίδες, τηλεοράσεις, κ.τ.λ.), ή ακόμα τρομοκρατικές οργανώσεις δημιουργημένες απευθείας από το κράτος διαμέσου της χρησιμοποίησης στοιχείων του στρατού, της αστυνομίας, του δικαστικού σώματος, των πολιτικών κινήματων της άκρας δεξιάς, επαγγελματιών δολοφόνων, μαφιόζων.

Σε όλη αυτή την συζήτηση πρέπει να ειπωθεί, ότι οι διαφορετικές μέθοδοι δεν αλληλοαποκλείονται αλλά εφαρμόζονται, στην πρακτική, ταυτόχρονα και έχουν αμοιβαίες διασυνδέσεις μεγάλου ενδιαφέροντος. Για παράδειγμα, φτάνει να σκεφτούμε τις συνέπειες της ανάπτυξης των οργάνων πληροφόρησης επάνω στις μορφωτικές διαδικασίες τις πραγματοποιημένες από την εξουσία. Η περίπτωση της πληροφορικής παραμένει ακόμη στο μεγαλύτερο μέρος της να αποφασιστεί. Σε γενικές γραμμές, όπως είπαμε, η εντατικοποίηση της καταστολής εκδηλώνεται όταν οι άλλες δύο μέθοδοι αρχίζουν να δίνουν σημάδια επιβράδυνσης και αναποτελεσματικότητας. Η αντίθετη διαδικασία παρ' όλα αυτά χαρακτηρίζεται, ουσιαστικά, από μια συγκεκριμένη δυσκολία στην μείωση των τρομοκρατικών διαδικασιών του κράτους, αυτό εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν ξηλώνονται εύκολα οργανώσεις και τρόποι σκέ-

ψης που έχουν κατατρέξει στην βία και στους βασανισμούς, στην δολοφονία και στον διασυρμό σαν καθημερινή πράξη.

Επαναστατικές στρατηγικές και μέθοδοι

Η διαφορά μεταξύ στρατηγικών και μεθόδων είναι πρακτικά η ίδια. Πρόκειται περί σχημάτων δράσης που ο άνθρωπος κατέχει. Είτε αυτός είναι μπάτσος ή επαναστάτης δεν μπορεί να κάνει λιγότερο από το να δράσει μελετώντας εφαρμογές στρατηγικά διαφορετικές από μερικές βασικές μεθόδους.

Οι επαναστατικές στρατηγικές έχουν μια άμεση σχέση με τις συνθήκες της κοινωνικής σύγκρουσης. Δεν είναι οι παθητικές της επιπτώσεις και αυτό γιατί ο επαναστάτης ψάχνει διαρκώς να ενεργήσει επάνω στην πραγματικότητα, να επηρεάσει αυτήν την ίδια, να την τροποποιήσει με την ίδια του την δράση, αλλά πρέπει να λάβουν υπόψη τους το επίπεδο της σύγκρουσης, εάν δεν θέλουν να μείνουν στο χώρο των ψευδαισθήσεων. Σε ένα χαμηλό επίπεδο σύγκρουσης, όταν πλατειά στρώματα του προλεταριάτου παραμένουν απομακρισμένα από την μισθοτοποίηση, όταν το κεφάλαιο έχει τόση ικανότητα να εμπιστευτεί τον ίδιο του τον εαυτό στους παράλογους νόμους της αγοράς, η επαναστατική στρατηγική θα είναι φυσικά αυτή της ενίσχυσης των οργανώσεων του κινήματος, της διείσδυσης μέσα στους διάφορους τομείς του κόσμου της εργασίας και της ανεργίας, μεταξύ των εργατών και των χειρωνακτών, των φοιτητών και των οικοκυρών. Σε ένα πιο υψηλό επίπεδο της κοινωνικής σύγκρουσης, η στρατηγική του κεφάλαιου δίνει σημάδια αστάθειας: το κράτος επεμβαίνει βαρεια για να διορθώσει τις απαράδεκτες συνθήκες ανικανότητας στην καπιταλιστική διοίκηση της οικονομίας, σε ένα επίπεδο στο οποίο η τρομοκρατική καταστολή του κράτους αυξάνει και μειώνονται οι δυνατότητες εργασίας και καλοπέρασης (όσο και ψεύτικη μπορεί να είναι αυτή), η επαναστατική στρατηγική θα προσανατολιστεί προς την εντατικοποίηση της ένοπλης επίθεσης και ως εκτούτου προς μια ανάπτυξη και μια προοδευτική εκτίμηση των ένοπλων μυστικών οργανώσεων.

Στο εσωτερικό αυτών των δύο κατευθύνσεων —που δεν αλληλοαποκλείονται αλλά αντίθετα υποστηρίζονται αμοιβαία— αναπτύσσονται διαφορετικές στρατηγικές επιλογές οι οποίες ακριβοποιούν, με την σειρά τους, την βαθεία και αποφασιστική διαφοροποίηση που κρύβεται στο εσωτερικό της επαναστατικής παράταξης: την αναρχική τάση προς την ποιότητα του αγώνα και προς την αυτοοργάνωσή του, και την εξουσιαστική τάση προς την ποσότητα του αγώνα και προς την συγκεντροποίησή του.

Οι μέθοδοι που βρίσκονται στη βάση των διαφόρων επαναστατικών στρατηγικών είναι διαιρούμενες σε τέσσερις κατευθύνσεις:

1) **Ελεύθερη πληροφόρηση**, όσο το δυνατό πιο προσφυή στην πραγματικότητα των γεγονότων, μεταδιδόμενη απευθείας από το συμβάν στον χρήστη, χωρίς παραποιητικές επεμβάσεις πολιτικού ή ιδεολογικού σχήματος. Βέβαια αυτή η δήλωση αποτελεί συχνά ένα ιδανικό μη πραγματοποιήσιμο, αλλά η μέθοδος της πληροφόρησης, πρέπει να τείνει προς αυτήν την μεγαλύτερη τελειότητα, μεταδίδοντας, όσο το δυνατό, περιεχόμενα πραγματικών γεγονότων, κάνοντας γνωστές τις διάφορες πραγματικότητες, κατά τρόπο ώστε να αποφευχθεί να διαστρεβλωθούν ανεπανόρθωτα από την πληροφορία την ελεγχόμενη από την εξουσία.

2) **Θεωρία πάνω στις συνθήκες της κοινωνικής σύγκρουσης**. Είναι απαραίτητη μια ανάλυση που προμηθεύει συλλογισμούς επάνω στα γεγονότα, για να τα εντοπίσει και να τα πλαισιώσει καλύτερα στο εσωτερικό ενός πιο πλατιού πλαισίου. Αυτή η δεύτερη μεθοδολογική στιγμή χρησιμεύει, ώστε να κάνει καλύτερα κατανοητές τις πληροφορίες, να τις κάνει να μιλήσουν, να τις αρπάξει από το μουγγό πλαίσιο τους που τις κάνει να μοιάζουν επικίνδυνα με τις εγκληματικά ψεύτικες πληροφορίες που τίθενται σε κυκλοφορία από την εξουσία.

3) **Ο ενδιάμεσος αγώνας**, που κάνει να επέμβουν οι επαναστάτες ακόμη και στις μερικές απόψεις της κοινωνικής σύγκρουσης: στα σχολεία, στα εργοστάσια, στους στρατώνες, στις γειτονίες, στην ύπαιθρο. Ξεχωριστά, κάθε αγώνας αυτού του σχήματος, έχει όλες τις προϋποθέσεις για να επαναπορροφηθεί από τον αντίπαλο και, συχνά, συμβάλλει να ενδυναμώσει τις ίδιες τις βάσεις της εκμετάλλευσης, διορθώνοντας τις παράλογες μεριές της. Δεν μπορεί όμως να ειπωθεί ότι είναι αγώνες οπισθοφυλακής, ή επιζήμιοι, ή ότι πρέπει να θεωρηθούν ρεφορμιστικοί. Είναι μέσα στον αγώνα, ακόμη και στο μερικό και περιορισμένο, όπου κατά κύριο λόγο οι πληροφορίες και οι θεωρίες βρίσκουν την δυνατή τους και ακριβή κατανόηση από την πλευρά των προλεταρίων. Επάνω στο καθαρά θεωρητικό επίπεδο θα παρέμεναν για πάντα στερημένες από νόημα. Είναι μέσα στον αγώνα, ακόμα και μερικό, που η ταξική συνείδηση σχηματίζεται και αυξάνεται. Είναι μέσα στον αγώνα, ακόμη και σε αυτόν της οπισθοφυλακής, για την άμυνα ορισμένων δικαιωμάτων ή για κατακτήσεις ήδη πραγματοποιημένες, που προετοιμαζόμαστε ως προς μια δυνατή ανύψωση του επιπέδου της σύγκρουσης.

4) **Ο ένοπλος αγώνας** περικλείει την βίαιη μεθοδολογία επίθεσης ενάντια στο κράτος, τις οργανώσεις του, τις δομές του, τους ανθρώπους του, τα πλούτη του, τα σχέδιά του. Το γεγονός ότι συχνά αυτή η μέθο-

δος εμψυχώνει στρατηγικές αντιστοιχούσες στα υψηλότερα επίπεδα της κοινωνικής σύγκρουσης δεν σημαίνει, ότι μπορεί να θεωρηθεί μια μέθοδος αγώνα «πιο υψηλή» ή πιο αποτελεσματική ή πιο επαναστατική. Είναι απλά μια μέθοδος διαφορετική, που κατέχει δικά της χαρακτηριστικά όρια και προτερήματα δικά της, αλλά που δε μπορεί να τοποθετηθεί σε μια πιο ψηλή θέση, σε μια υποθετική και ποτέ προσδιορισμένη κλίμακα επαναστατικών αξιών. Συγκεκριμένα επίπεδα συνείδησης ωθούν έναν προλετάριο να μοιράσει ένα φυλλάδιο έξω από ένα εργοστάσιο, άλλα επίπεδα τον ωθούν να πάρει ένα όπλο για να επαναικαιοποιηθεί αυτό που του αφαιρέθηκε, για να πυροβολήσει ενάντια σε έναν αστυνομικό ή ένα δικαστή, για να τιμωρήσει έναν ένοχο, έναν εκτελεστή του τρομοκρατικού σχεδίου του κράτους, ένα χαφιέ, ή ακόμη, άλλα επίπεδα επίσης, τον ωθούν να επιτεθεί σε ένα εργοστάσιο, να σαμποτάρει την παραγωγή, να καταστρέψει τα προϊόντα, άλλα ακόμη, τέλος, τον ωθούν να ενωθεί με προλεταρίους στην ίδια με αυτόν κατάσταση, άνδρες και γυναίκες ενσυνείδητους της αναγκαιότητας να αναπτύξουν μαζί και με έναν ελάχιστο συντονισμό μια επίθεση ενάντια στον ταξικό εχθρό.

Καθε μια από αυτές τις μεθόδους δεν αποκλείει την άλλη, αλλά, αντίθετα, αλληλοεισδύουν και υποστηρίζονται αμοιβαία. Από αυτό καθίσταται σαφές, ότι δεν είναι ποτέ δυνατό να προσδιοριστεί με καθαρότητα μια ακριβής στιγμή κατά την οποία πρέπει να χρησιμοποιηθεί μια συγκεκριμένη μέθοδος, αλλά, όλες μαζί, πρέπει να χρησιμοποιηθούν και μπορούν να δώσουν τους καρπούς τους, μέσα στα όρια και τις προοπτικές στις οποίες οι διάφορες στρατηγικές επιτρέπουν την πραγματοποίηση αυτών των καρπών.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Στο πεδίο των επαναστατικών ονείρων η αξία της στρατηγικής της επίθεσης είναι καθαρά δευτερεύουσας σημασίας. Τρέφεται η ψευδαίσθηση, ότι η αλήθεια πρέπει οπωσδήποτε να θριαμβεύσει επάνω στο ψέμμα. Όπως οι χριστιανοί μάρτυρες, δεν γίνεται υποχώρηση μπροστά στον κίνδυνο. Βαδίζειται μπροστά με το κεφάλι ψηλά εφησυχάζοντας την συνείδηση, διατηρώντας δυνατή την φλόγα της ιδεολογικής καθαρότητας, αλλά παραμένοντας συχνά απομακρυσμένοι από την πραγματικότητα της σύγκρουσης.

Οι προλετάριοι, οι εκμεταλλεόμενοι πιο γενικά, τα υποπρολεταριακά στρώματα που υφίστανται τις πιο οξείες πλευρές της καταπίεσης, δεν έχουν ξεκαθαρισμένες τις ιδέες. Δεν είναι ολωσδιόλου πραγματική η εξίσωση εκμετάλλευση-καθαρότητα. Είναι δυνατό να βιωθεί όλη η ζωή με τις αλυσίδες στο λαιμό, σερνόμενοι με μόχθο, χωρίς να αντιλαμβανόμαστε αυτόν που έκλεισε το λουκέτο. Να θέσουμε ικανοποιητικά εμφανές αυτό το σημείο δεν είναι εύκολο. Τα λόγια δεν φτάνουν. Οι πληροφορίες το ίδιο. Τουλάχιστον, δεν φτάνουν από μόνες τους. Είναι ανάγκη να αναπτυχθούν οι αγώνες, ακόμη και αυτοί οι ενδιάμεσοι και μακριάς διάρκειας. Είναι ανάγκη να υπάρχουν στρατηγικά σχέδια αρκετά σαφή, ικανά να επιτρέψουν την χρησιμοποίηση των διαφόρων μεθόδων σε διάθεση, με τρόπο συντονισμένο και προσοδοφόρο.

Σαν αναρχικοί ακολουθούμε τον σκοπό της ποιοτικής ανάπτυξης του κινήματος και υποστηρίζουμε την αυτοοργάνωσή του. Σε αυτό αντιτιθέμαστε στους εξουσιαστές και στους σταλινικούς, οι οποίοι υποστηρίζουν μια αύξησή του μαζικά ποσοτική, βασισμένη πάνω στον έλεγχο και στον συγκεντρωτισμό (τον λεγόμενο δημοκρατικό). Αλλά τούτη η θέση μας δεν μπορεί να εναποτεθεί στα χέρια μιας μάταιας στρατηγικής αναμονής. Δηλαδή, δεν μπορούμε να περιμένουμε επ' αό-

ριστο, για να αναπτυχθεί, στο προλεταριάτο και στις εκμεταλλεόμενες μάζες, η τάση της αυτοοργάνωσης, μαζί με όλες αυτές τις αναγκαίες ποιοτικές και δημιουργικές προϋποθέσεις. Πρέπει να επιδράσουμε με έναν πιο άμεσο τρόπο, ακόμη και με έναν τρόπο πιο βαρύ. Πρέπει να κινηθούμε επίσης και σαν συγκεκριμένη μειοψηφία, να επωμισθούμε εμείς το έργο να φέρουμε σε αίσιο τέλος ενέργειες, που οι εκμεταλλεόμενοι από μόνοι τους, σε ένα δεδομένο επίπεδο της ταξικής σύγκρουσης, δεν μπορούν να αναπτύξουν. Σε αντίθετη περίπτωση, θα παραδώσουμε εμάς τους ίδιους, και μαζί με εμάς το ίδιο το προλεταριάτο, στα χέρια των σταλινικών.

Ας κάνουμε ορισμένα παραδείγματα:

1) Στην επεξεργασία της πληροφόρησης πρέπει να ακολουθήσουμε το σχέδιο μιας μετάδοσης, όσο το δυνατό πλησιέστερης στην πραγματικότητα, κατά τρόπο ώστε να αποφευχθεί μια ιδεολογική επαναεπεξεργασία, ακόμη και αν πρόκειται για την δική μας ιδεολογική επαναεπεξεργασία. Όμως δεν μπορούμε ως προς αυτό να εμπιστευθούμε την πρωτοβουλία των εκμεταλλεόμενων, ανοίγοντας, για παράδειγμα, τα όργανα της πληροφόρησης που δημιουργούμε, στην αυθόρμητη από μέρους τους χρησιμοποίηση. Θα ήταν μια τεράστια αποτυχία. Θα θέταμε σε κυκλοφορία μια φοβερή ανάμιξη κοινών τόπων, πολυλογιών, ακροτήτων χωρίς αρχή και τέλος, συζητήσεων σε επίπεδο καφενερίου. Πρέπει να φροντίσουμε εμείς να συντάξουμε τα δικά μας όργανα πληροφόρησης, πρέπει απαραίτητα να περάσουμε στην αξιολόγηση μιας επαναστατικής κριτικής τα περιεχόμενα τα προερχόμενα από τα έξω, κατά τρόπο ώστε να δώσουμε σε αυτά μια πιο αρμονική τοποθέτηση στο πλευρό αυτής που είναι η δική μας στρατηγική, αποφεύγοντας, όσο το δυνατό, ώστε αυτή η επέμβαση να μεταβληθεί σε μια ριζική παραποίηση της ίδιας της πληροφορίας. Με μια λέξη, η δική μας δουλειά θα είναι πάντοτε μια *επί μέρους* δουλειά και δεν θα μπορεί ποτέ να προφασισθεί να φθάσει στην καθαρή «αντικειμενικότητα» χωρίς να αρνηθεί τον εαυτό της σαν πληροφορία.

2) Στην θεωρητική ανάπτυξη των αναλύσεων μας πρέπει να προσπαθήσουμε να κάνουμε αντιληπτό το πώς έχουν τα πράγματα και όχι το πως θα θέλαμε να ήταν. Αυτή η τελευταία πλευρά, επάνω στην οποία συχνά σταματούμε λόγω της έμφυτης αγάπης μας για την ουτοπία, πρέπει οπωσδήποτε να προκύψει δευτερεύουσα απέναντι στην ανάλυση, που είναι πιο επείγουσα και πρωτεύουσα, βασισμένη στην εκτίμηση της πραγματικότητας, όσο και αξιοσύστατη και μεγάλης αισθηματικής σημασίας μπορεί να είναι η ροπή μας προς ένα μέλλον καθαρά υποθετικό. Είναι σαφές, ότι για να διεκπεραιώσουμε μια τέτοιου είδους δουλειά, και ακόμη, μόνο για να την καταλάβουμε όταν ασκείται από άλ-

λους συντρόφους, πρέπει να προμηθευθούμε ορισμένα εργαλεία που είναι επεξεργασμένα από το κεφάλαιο και που βρίσκουν ελεύθερη κυκλοφορία μέσα στους κύκλους της εξουσίας. Θα είμαστε αναγκασμένοι να κάνουμε μονάχα συζητήσεις σε επίπεδο καφενείου, εάν δεν κατέχουμε σήμερα ορισμένες βασικές γνώσεις οικονομίας (και ίσως κάτι περισσότερο από κάποιες γνώσεις). Η άρνηση A PRIORI να εμβαθυνθεί η μελέτη ορισμένων εργαλείων: οικονομία, ιστορία, φιλοσοφία, κρατική διοίκηση, δημόσια οικονομία, τεχνική των επενδύσεων, κ.τ.λ, δεν έχει επαναστατική βάση, αλλά έγκειται σε μια λανθασμένη ερμηνεία της καταστρεπτικής στιγμής της οποίας ο αναρχισμός είναι ένθερμος υποστηρικτής.

3) Στους ενδιάμεσους αγώνες οι αναρχικοί παρουσιάζονται συχνά με χίλιες δυο δυστροπίες. Η βαθειά τους αγνότητα τους οδηγεί, ώστε να κάνουν άσχημα όνειρα. Φαντάζονται να κάνουν συμβιβασμούς μέσα από σχέσεις, όχι πάντοτε καθαρές με τις άλλες πολιτικές δυνάμεις, να μην μπορούν να συντακτιστούν με αυτές τις δυνάμεις επάνω στο επίπεδο των μερικών αιτημάτων, σε διεκδικητική βάση, καταλήγοντας έρμαιο των πολιτικών σοφισμών. Όλα αυτά καθλώνουν πολλές πρωτοβουλίες στην μοναδική φάση της ροπής προς την πληροφόρηση. Πραγματοποιημένης αυτής σταματούμε, εμπιστευόμενοι την σαφήνεια του αναρχικού λόγου, το πρόδηλο της αναγκαιότητας της άρνησης της εξουσιοδότησης, την αδυνατότητα, ότι ύστερα από τόσες αρνητικές εμπειρίες συνεχίζονται να τρέφονται αυταπάτες επάνω στον ρόλο που διαδραματίζουν οι πολιτικές δυνάμεις σαν στήριγμα του κεφάλαιου και του κράτους. Έπειτα μένουμε έκπληκτοι σχεδόν αγανακτισμένοι από το γεγονός, ότι οι προλετάριοι δεν έχουν τις ιδέες ξεκαθαρισμένες, δεν αντιλαμβάνονται εύκολα για ποιο λόγο θα μπορούσαμε να κάνουμε χωρίς την εξουσιοδότηση και συνεχίζουν, όπως πάντοτε, να εξαπατώνται από τους επαγγελματίες πολιτικούς. Αυτές οι κωμικοτραγικές καταστάσεις είναι αρκετά προφανείς στις δημόσιες συζητήσεις, στα συνέδρια και στις εκδηλώσεις τις οργανωμένες μαζί με τις λεγόμενες πολιτικές δυνάμεις της αριστεράς, λίγο η πιο πολύ επαναστατικές. Οι αναρχικοί ξεκινούν με μεγάλη και καλή θέληση, κουράζονται για να οργανώσουν την εκδήλωση (συχνά αυτές οι δυνάμεις ζουν από εισόδημα επάνω στις πλάτες των αναρχικών), πραγματοποιούν με ακρίβεια και καθαρότητα την πληροφοριακή τους δουλειά (φυλλάδια, αφίσες, επεμβάσεις, συλλαλητήρια, διαλλέξεις κ.τ.λ) και έπειτα καθλώνονται. Αφήνουν στις άλλες δυνάμεις την πολιτική χρησιμοποίηση της εκδήλωσης. Είναι συχνά αυτές οι δυνάμεις που εκμεταλλεύονται άσχημα την προπαγανδιστική ώθηση της δουλειάς των αναρχικών, εισάγοντας προτάσεις, χρησιμοποιώντας όργανα του τύ-

που, δίνοντας να ενοηθεί, ότι είναι αυτοί η μοναδική παρουσία που είναι ικανή να κάνει κάτι ενάντια στην εξουσία. Οι αναρχικοί μεταξύ άλλων επέστρεψαν στις έδρες τους να αναρωτηθούν πώς γίνεται για άλλη μια φορά να μην έχουν πετύχει να εμποδίσουν μια πολιτική κατάχρηση της ίδιας τους της πρωτοβουλίας, αλλά κατά βάθος είναι έτοιμοι και διαθέσιμοι για κάθε μελλοντική προοπτική συνεργασίας. Είναι προφανές, ότι σε αυτά τα πράγματα δεν μπορούμε να σταματήσουμε στη μέση. Άπαξ και τα έχουμε αρχίσει είναι ανάγκη να τα συνεχίσουμε, εμποδίζοντας, ακόμη και με πολιτικά μέσα, τις απόπειρες κατάχρησης. Παρόλα αυτά ακόμη και εμείς μπορούμε να συντάξουμε έγκαιρα μια πρόταση, πρώτου να βάλουν το χέρι τους οι σταλινικοί, και ακόμη και εμείς, ειδικά όταν είμαστε μεταξύ των οργανωτών μιας εκδήλωσης, μπορούμε να επιβάλλουμε, ώστε η τάδε πρόταση να περάσει στο τέλος του συνεδρίου ή της συγκέντρωσης, χωρίς για αυτόν τον λόγο να αισθανθούμε πιο βρώμικοι ή πιο συμβιβασμένοι από όσο είμαστε όταν είχαμε αρχίσει την δουλειά μαζί με όλους τους άλλους σχηματισμούς της άκρας αριστεράς. Αψηφώντας αυτά τα προβλήματα που εσφαλμένα θεωρούνται περιθωριακά, πιστεύοντας, άθελα, ότι πρόκειται περί συμβιβασμών χωρίς χρησιμότητα, διατρέχεται ο κίνδυνος να χαθούν οι καρποί της ενδιάμεσης δουλειάς, να φανούμε, στα μάτια των προλετάρων, οι τυχαίοι σύντροφοι του δρόμου σε σχέση με πολιτικούς σχηματισμούς πιο οργανωμένους από εμάς. Ξαναεπαναλαμβάνεται κατ' αυτό τον τρόπο μεταξύ των εκμεταλλευόμενων η ιδέα της απαραίτητης καθοδήγησης του κόμματος, υποβοηθούνται οι σταλινικοί στην ποσοτική τους δουλειά, καταστρέφεται από την μια πλευρά αυτό που προσπαθήθηκε να δημιουργηθεί από την άλλη. Δεν είναι ανάγκη να φοβόμαστε να λερώσουμε τα χέρια μας καταφεύγοντας στην μέθοδο του ενδιάμεσου αγώνα, με την προϋπόθεση να διατηρήσουμε στην εφαρμογή των διαφόρων στρατηγικών, μια σαφήνεια επάνω στους στόχους των αναρχικών, που αντιτίθενται στις απατεωνιές των επαγγελματιών πολιτικών και στους κινδύνους του εξουσιαστικού σχεδίου. Και οι αναρχικοί στόχοι μπορούν να επιτευχθούν ακόμη και χωρίς την οπισθοδρόμηση σε φιλονικίες με τους πανούργους πολιτικούς των εξουσιαστικών σχηματισμών.

4) Στον ένοπλο μυστικό αγώνα δεν μπορεί να υποστηριχθεί, ότι το όλον μπορεί να αφεθεί στον αυτοσχεδιασμό και στον αυθορμητισμό του ατόμου ή των μικρών ομάδων. Η μέθοδος είναι εξαιρετικά αρθρωμένη και προσφέρεται σε εφαρμογές μεγάλης σημασίας στο εσωτερικό στρατηγικών προοπτικών μέσα στις οποίες επεμβαίνουν επίσης και οι άλλες μέθοδοι. Από το σαμποτάζ και την ατομική πράξη, ή μιας μικρής ομάδας, αυτόνομης από όλες τις πλευρές και αποκομμένης από

λειτουργικές διασυνδέσεις με άλλους συντρόφους ή ομάδες, φτάνουμε σε μια οργανωτική συμφωνία επάνω σε αρκετά διευρυμένο επίπεδο, ικανό να εμπλέξει δεκάδες ομάδες και εκατοντάδες συντρόφους. Αυτό που εδώ έχει σημασία να παρατηρηθεί είναι, ότι η ποιοτική ανάπτυξη της ένοπλης επαναστατικής πράξης μπαίνει σίγουρα σε αντίθεση με ορισμένες δικές της απαραίτητες ποσοτικές αναγκαιότητες. Φυσικά δεν επιτυγχάνεται να πραγματοποιηθούν πολλά πράγματα όταν είμαστε λίγοι. Αλλά δεν πρέπει να νομισθεί, ότι μονάχα η αριθμητική αύξηση επιτρέπει μια στρατηγικά σωστή χρησιμοποίηση της μεθόδου του ένοπλου αγώνα. Σε γενικές γραμμές, αυτό που αναζητείται μέσα στην οργανωτική στιγμή είναι η δημιουργική ανάπτυξη των ιδεών, των θεωριών, των αναλύσεων, των ενδοπροσωπικών σχέσεων, των ενεργειών, των διασυνδέσεων με τον εξωτερικό χώρο, της διάδοσης του επαναστατικού σχεδίου.

Μονάχα υπό εξαρτημένη και παράλληλη μορφή μπορεί να δοθεί ζωή σε μια ποσοτική ανάπτυξη, η οποία, με την σειρά της, θα δώσει ποιοτικές επιπτώσεις σημαντικού βάρους. Δεν χρειάζεται να υπάρξει υπερβολή σε καμιά από τις δυο κατευθύνσεις: ούτε σε αυτήν την ποσοτική, τρέφοντας την ψευδαισθηση, πως μονάχα έπειτα μπορεί να δοθεί ζωή σε δημιουργικές και ποιοτικές διαδικασίες, ούτε σε αυτή την ποιοτική, τρέφοντας την ψευδαισθηση, ότι η ποσότητα είναι ένα γεγονός που ακολουθεί απαραίτητα τις καλές ποιοτικές προθέσεις. Η επιφανειακή αντίθεση γίνεται ουσιαστική μόνον όταν η μέθοδος δεν θεωρείται μέσα στην σφαιρική της σύλληψη. Ακόμη και στην εφαρμογή της μεθόδου της πληροφόρησης, ακόμη και στην ανάλυση, ακόμη και μέσα στον ενδιάμεσο αγώνα προτείνονται και πραγματοποιούνται συχνά απόψεις της μεθόδου του ένοπλου αγώνα αλλά δεν είναι σίγουρα ο αριθμητικός στόχος που θα υπάρχει θέληση, ώστε να επιτευχθεί. Ο «τρόπος» που επιλέγεται στο να δοθεί μια πληροφορία, η προσφυγή σε ορισμένες παρεμβάσεις χαρακτηρισμένες σαν «πιο σκληρές» μέσα στον ενδιάμεσο αγώνα, η σαφήνεια ορισμένων αναλύσεων, είναι ποιοτικά ερεθίσματα για μια απόκτηση συνείδησης, δημιουργικές συνεισφορές σε μια ποσοτική ανάπτυξη, που προβάλλεται μελλοντικά, αλλά και που σίγουρα δεν μπορεί να θεωρηθεί εξολοκλήρου άχρηστη.

Τα δυο πράγματα βαδίζουν, ως εκ τούτου, με τρόπο προσεκτικά αλληλοδιεισδύσιμο. Από την αμοιβαία σχέση πηγάζουν εκείνες οι ουσιαστικές αναπτύξεις, που είναι αναγνώσιμες αποκλειστικά με ποσοτικό ή ποιοτικό κλειδί.

Η ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ

Δεν είμαστε μόνοι μπροστά στο επίπεδο της σύγκρουσης. Σαν αναρχικοί μπορούμε να τρέφουμε όλες τις ψευδαισθήσεις που θέλουμε, ψευδαισθήσεις καθαρότητας και φωνής εν τη ερήμω, αλλά πρέπει, αργά ή γρήγορα, να αντιληφθούμε, ότι είμαστε με συντροφιά και μάλιστα με κακή συντροφιά.

Και είναι επάνω στις σχέσεις με αυτή την κακή συντροφιά που πρέπει να σκεφτούμε, τόσο όσο περισσότερο αυτές μας φαίνονται δεδομένες και γνωστές, προκύπτουν προβληματικές και ακριβώς για αυτό, προμηθεύουν ένα σημείο από το οποίο να ξεκινήσουμε.

Δεν είμαστε μόνοι, ούτε στο μέτωπο της πληροφόρησης, ούτε σε αυτό της θεωρίας, ούτε στο πεδίο των ενδιάμεσων αγώνων, αλλά ούτε και σε αυτό του ένοπλου αγώνα.

Η εξουσιαστική αντίληψη του επαναστατικού αγώνα συνεχίζει να μολύνει παντού την σωστή σχέση που οι προλεταριακές δυνάμεις θα έπρεπε να είχαν με την ταξική σύγκρουση. Συνεχίζει να μολύνει αλλά, ταυτόχρονα, αντιπροσωπεύει μια άμεση έκφραση.

Δεν υπάρχει αμφιβολία, πράγματι, ότι η ανάπτυξη της επανάστασης είναι δυνατή μονάχα υπό την προϋπόθεση, ότι θα ενδυναμωθούν οι αυτοοργανωμένες μορφές αγώνα. Αλλά δεν υπάρχει εξίσου αμφιβολία ότι το παρόν επίπεδο της ταξικής σύγκρουσης έχει μια χαμηλή ανάπτυξη της αυτοοργάνωσης και ότι σε αυτή την χαμηλή ανάπτυξη αντιστοιχεί μια υπεροχή της δράσης των εξουσιαστικών στο πεδίο της επαναστατικής δράσης. Όταν το επίπεδο ανεβαίνει, αυτές οι οργανώσεις ξεκαθαρίζονται από τον ορμητικό άνεμο της επανάστασης, για να ξαναπαρουσιασθούν έπειτα και να ξανασφίξουν τις γραμμές του κόμματος και να συλλέξουν τους καρπούς της ανικανότητας άλλων. Δεν μπορούμε να τρέφουμε ψευδαισθήσεις. Η ήττα ενός συγκεκριμένου σχήματος επαναστατικής παρέμβασης προμήθευσε διδάγματα, αλλά η

ανάληψη των δυνατοτήτων επέμβασης δεν είναι δεδομένο, ότι δεν θα πρόσφερε έδαφος στα λάθη του παρελθόντος, ακόμη και αν είναι επαναμελετημένα και διορθωμένα.

Οι αναρχικοί, αντίθετα, αναπτύσσονται επίσης και σαν οργάνωση παράλληλα με την ανάπτυξη της αυτοοργάνωσης των αγώνων. Για αυτούς, εφ' όσον δεν υπάρχει η ποσοτική ασάφεια, η ανάπτυξη του κινήματος στο σύνολό του σημαίνει επίσης ανάπτυξη με την ειδική του έννοια και το πλησίασμα του επαναστατικού άνεμου δεν αντιστοιχεί ποτέ στον πανικό και στην αγωνία, αλλά στην ευτυχία και στην έκρηξη της αναγεννητικής καταστροφής.

Σε ένα χαμηλό επίπεδο της ταξικής σύγκρουσης είναι, ως εκτούτου οι σταλινικοί που προκύπτουν πιο προσαρμοσμένοι στην κοινωνική πραγματικότητα σε κίνηση και παρουσιάζονται σαν η μόνη δύναμη ικανή να δώσει ζωή στην επαναστατική δράση. Είναι η φανερή κορυφή ενός υπόγειου υφαιστίου, η κορυφή προς την οποία συχνά κατευθύνονται οι προσοχές, αλλά αντιπροσωπεύουν μηδαμινά πράγματα, αν συγκριθούν με τις ικανότητες αυτού του υπόγειου υφαιστίου που παραμένει ανενεργό. Σιγά-σιγά που οι εξουσιαστικοί αναπτύσσουν την δράση τους, αυτή έχει αρνητικές επιπτώσεις πάνω στο επίπεδο της σύγκρουσης, αρνητικές στον βαθμό, που κατ' ορισμό, προτείνοντας μια συγκεντροποίηση των οργανωτικών δομών αγώνα, το αποτέλεσμα είναι να κατέβει επιπλέον το ίδιο το επίπεδο. Μόνο που αυτή η πτώση είναι πρακτικά άπειρη ακριβώς εξαιτίας του χαμηλού επιπέδου που βρίσκεται η σύγκρουση. Σε ένα ψηλό επίπεδο η δράση τους τείνει πάντοτε προς τον ίδιο σκοπό (εκτός από καμουφλαρίσματα του τύπου: «όλη η εξουσία στα σοβιέτ»), αλλά, δεδομένου, του κλίματος ευφορίας που επικρατεί, αυτή περνά για άλλη μια φορά απαρατήρητη. Θα μπορούσε παράδοξα να βγει το συμπέρασμα, ότι είναι ακριβώς οι εξουσιαστικοί που συναρτίζουν αυτόν το σκουπιδοτενεκέ της ιστορίας μέσα στον οποίο ο χασάπης Τρότσκι ήθελε να ρίξει τους αναρχικούς. Όσα πράγματα και να κάνουν δεν έχουν ελπίδες παρά μόνο σαν νεκροθάφτες της επανάστασης. Την στιγμή της μέτριας ανάπτυξης των αγώνων δεν μπορούν φυσικά να τους κάνουν να χειροτερέψουν, την στιγμή της μεγάλης ώθησης έρχονται να εξαφανιστούν εντελώς.

Παρόλα αυτά, ακόμη και αυτοί έχουν μια όχι αμελητέα λειτουργία. Χρησιμεύουν σαν πίστα δοκιμής του αρνητικού. Χρησιμεύουν στους προλετάριους για να δείξουν, μέσα από τα πράγματα, αυτό το οποίο δεν πρέπει να γίνει. Χρησιμεύουν στους αληθινούς επαναστάτες, ώστε να ελέγξουν με σαφήνεια ένα όριο που δεν πρέπει να ξεπεραστεί.

Να γιατί αποφύγαμε να πολεμήσουμε αυτές τις οργανώσεις πάνω στο επίπεδο μιας αφηρημένης και άδειας κριτικής, βασισμένης πάνω

στα σημεία δύναμης της αναρχικής θεωρίας. Κριτική που αν μπορούσε να ανοίξει θεωρητικά ρήγματα δεν μπορούσε φυσικά να δείξει κάτι άλλο περισσότερο από την συνηθισμένη σύγκρουση πάνω στους διαφορετικούς τρόπους ερμηνείας της ιστορίας και της πραγματικότητας. Να γιατί προτιμήσαμε την απόδειξη των ίδιων των πραγμάτων. Το μέτρο των εξουσιαστικών λαθών γίνεται αντιληπτό πάνω στην βάση των ορίων τους, ξεκινώντας ακριβώς από την ανικανότητα να κατανοήσει την εξέλιξη της ταξικής σύγκρουσης και τις μεταβολές του επιπέδου της σύγκρουσης.

Τα μισοτελειωμένα πράγματα

Η ανθρώπινη δράση έχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά για να προσδιοριστεί σαν τέτοια: πρέπει να έχει χαρακτηριστικά τελειότητας, δηλαδή να αντιστοιχεί στις προθέσεις ή τουλάχιστον, να έχει μια σχέση με τα επόμενα συμβάντα που καθορίζουν την μετακίνηση των προθέσεων. Μια δράση που σταματά στην μέση, που αμφιταλαντεύεται και παραμένει αβέβαιη, μια δράση που πέφτει μέσα σε διλήμματα όχι ξεπερασμένα, που παραμένει αντιφατική και μερική, δεν είναι μια πραγματική καθεαυτή ανθρώπινη δράση, είναι μια απόπειρα, ένα σχέδιο, ένα σχέδιο απραγματοποίητο, μια επιθυμία.

Μέσα στην κοινωνική σύγκρουση, οι ενέργειες που κατευθύνονται στο να μεταβάλλουν τις υπάρχουσες συνθήκες της ταξικής σχέσης, διαισθάνονται με ιδιαίτερο τρόπο αυτή την κατάσταση της δράσης. Εδώ οι επιπτώσεις μιας αβεβαιότητας ή μιας αμφιταλάντευσης είναι πολύ πιο σοβαρές και μεταφράζονται σε αρνητικές όψεις, συχνά αντίθετες στις προθέσεις που είχαν εμπνεύσει την δράση και τους στόχους που αυτή έθετε.

Αυτή η αρχή των «μισοτελειωμένων πραγμάτων» ισχύει και για τις τέσσερις μεθοδολογικές κατευθύνσεις της κοινωνικής δράσης. Μια πληροφορία ατελής, μερική ή αβέβαιη, ισοδυναμεί σε μια χειραγωγημένη πληροφορία, χαρακτηριστικό όργανο της εξουσίας. Μια θεωρία που παραμένει στην επιφάνεια των προβλημάτων, που δεν έχει το κουράγιο να διεισδύσει στο βάθος, που φοβάται τις επιπτώσεις, που σκοπεύει να λειάνει το δέρμα σύμφωνα με τη κλίση του, καταλήγει να αποδειχθεί ένα είδος επιμόρφωσης στον κομφορμισμό και στην υποταγή. Ένας ενδιάμεσος αγώνας που χάνει από την προοπτική του τον επαναστατικό στόχο, όσο μακρυνός και αν είναι, είναι ένας αγώνας χαμένος στην εκκίνησή του, μια τεράστια σπατάλη ζωντανών κοινωνικών δυνάμεων, ένα αρνητικό πείραμα ικανό μονάχα, να αποκοιμίσει την συνείδηση του προλεταριάτου. Ένα σχέδιο ένοπλου αγώνα ανάκα-

νο να πραγματοποιήσει σε κάθε του άποψη όσα οι στρατηγικές συνθήκες του επίπεδου της σύγκρουσης επιτρέπουν, είναι μια άχρηστη προσπάθεια συχνά αντιπαραγωγική, μια αποκάλυπτη ντροπή, ένας τρόπος εφησυχασμού της προσωπικής συνείδησης και ένα κλείσιμο των ματιών μπροστά από το πραγματικό πρόβλημα.

Το να σταματήσουμε στη μέση, στο όνομα μιας άσχημα εννοημένης καθαρότητας είναι εγκληματικό. Καλύτερα θα ήταν να μην είχαμε καν αρχίσει. Εάν δεν είμαστε σίγουροι ότι μπορούμε να φτάσουμε μέχρι βάθους, εάν υπάρχουν ανομολόγητα εμπόδια, είναι καλύτερα να αποσιωθούμε σε άλλα πράγματα, παράγει λιγότερες ζημιές και κάνει καλό και στην υγεία.

Δεν είναι αλήθεια, ότι αυτή η αρχή ισχύει για τον ένοπλο αγώνα και μονάχα κατά δεύτερο λόγο ισχύει επίσης και για τις άλλες μεθοδολογικές κατευθύνσεις. Οι ζημιές που μπορούν να προέλθουν από μια ακατάλληλη πληροφορία, από ανεπάρκεια ή από επιφανειακότητα, μπορούν να είναι άλλο τόσο σοβαρές, όσο οι φυσικές και πολιτικές ζημιές που μπορούν να προέλθουν από μια άσχημη μυστική οργάνωση ή από στρατηγικά λάθη στην χρησιμοποίηση της μεθόδου του ένοπλου αγώνα.

Τα καλοφτιαγμένα πράγματα

Η επαναστατική δράση που εξαντλεί τις επιχειρησιακές της δυνατότητες και επιτυγχάνει τους στόχους, μπορεί να προσδιοριστεί σαν ένα καλοφτιαγμένο πράγμα. Συχνά οι δυνατότητες δεν είναι προσδιορίσιμες εκ των πρωτέρων και αναφαίνονται κατά την διάρκεια της ίδιας της δράσης. Το ίδιο και για τους στόχους. Η δημιουργική ικανότητα της δράσης σαστίζει τους επαναστάτες και προκαλεί αρκετές ζημιές, αυτή είναι αιτία, όχι ασήμαντη των μισοτελειωμένων πραγμάτων. Πολλοί μαθητευόμενοι μάγοι τρομοκρατούνται από την μεγάλη επιχειρησιακή και καταστρεπτική ικανότητα της σκούπας, που δεν ξέρουν πλέον πώς να σταματήσουν. Γιατί, έπειτα θα έπρεπε να την σταματήσουν, παραμένει ένα από τα μυστήρια της ψυχής του επαναστάτη.

Το άτομο είναι η πρώτη πηγή της επαναστατικής ισχύος. Τα άτομα δεν είναι όλα ίδια, όπως δεν είναι όλοι οι σύντροφοι επαναστάτες. Η αναζήτηση της αμοιβαίας συμφωνίας αποτελεί ένα από τα μεγάλα προβλήματα της επαναστατικής δράσης. Οι συζητήσεις και οι θεωρίες έχουν αρκετή αξία, συχνά πάρα πολύ, αλλά, ορισμένες φορές, μπροστά από τέτοιου είδους προβλήματα, μπαίνουν στο χορό διαφορετικά επίπεδα κατανόησης. Η αμοιβαία συμφωνία μπορεί να πηγάζει από ένα συναίσθημα, από ένα αίσθημα, από μια κίνηση, ένα βλέμμα, έναν τρό-

πο σιωπής ή έναν τρόπο ακοής. Αυτός ο μεγάλος πλούτος μπορεί να κατασπαταληθεί σε λίγες στιγμές. Μια λέξη παραπάνω, ένα σύμβολο εισαγμένο εκτός τόπου, μια ονομασία και καταλήγουμε να θεωρηθούμε ξένοι: μια απόπειρα στρατολόγησης που δεν μπορεί να μην θεωρηθεί μισητή και σεκταριστική. Η σπαταλημένη ισχύς δεν μπορεί να ξανα-αποκτηθεί πλέον, η ευαισθησία μιας στιγμής υποβαθμίζεται εύκολα, οι μηχανισμοί άμυνας υψώνονται.

Σε μια άλλη διάσταση ακόμη και μια ομάδα συντρόφων μπορεί να αναπτύξει σε μια συγκεκριμένη στιγμή, μια συγκεκριμένη ισχύ. Συμβάλλει στην απόκτηση συνείδησης ακόμη και ένα γεγονός, απλό και εξωτερικό, μια συζήτηση, ή μελέτη ενός βιβλίου, η εμβάθυνση ενός προβλήματος. Μέσα στην ομάδα δημιουργείται μια στιγμή ιδιόμορφης όξυνσης για την λύση του προβλήματος. Εάν η συμφωνία μεταξύ των διάφορων μελών είναι υψηλή, αυτή η όξυνση μπορεί να μεταφράσει την ισχύ σε επιχειρησιακή ικανότητα. Αλλά κάτι μπορεί επίσης και να μην πάει καλά. Στο βάθος μπορεί να διαγραφεί η σκιά μιας οργάνωσης, μιας ονομασίας, ενός πακεταρισμένου σχεδίου και έτοιμου για χρήση. Το σπέρμα της υποψίας, της μη εμπιστοσύνης μπορεί να αναπτυχθεί εύκολα. Σε κανέναν δεν αρέσει να χειραγωγηθεί. Ειδικότερα, όταν η εμπειρία ενός όχι μακρινού παρελθόντος, διδάσκει, ότι δεν είναι μια άμυνα ή μια εγγύηση αυτό που η μεγάλη οργάνωση προτείνει, αλλά απλά μια ετικέτα και μια σημαία.

Οι σκοποί είναι προφανείς. Η επαναστατική ευαισθησία τους συλλαμβάνει σιωπηρά, σχεδόν χωρίς συζήτηση. Η συζήτηση και η εμβάθυνση, πολλές φορές, χρησιμεύουν να τους κρατούν απομακρυσμένους, για να μας επιτρέψουν να αντισταθούμε στην απρόσμενη τάση που μας συνεπαίρνει να επιτεθούμε άμεσα, εδώ, σε αυτό το ίδιο μέρος, στην γωνιά του δρόμου, χωρίς να σταθούμε τόσο να συλλογιστούμε πάνω σε αυτό. Αλλά η ανάλυση είναι σωστή και σημαντική. Αν χάνεται η ευκαιρία να επιτεθούμε άμεσα μπορεί να κερδηθεί η εναλλακτική λύση μιας κατόπιν σκέψης επίθεσης, προγραμματισμένης, στρατηγικά πιο χρήσιμη και σημαντικής. Και μπροστά από αυτή την προοπτική πρέπει να δωθεί χώρος στην κριτική στοιχειοθέτηση, στην αναλυτική εμβάθυνση.

Αλλά το πράγμα για να είναι αληθινά καλοφτιαγμένο χρειάζεται να πραγματοποιηθεί ο σκοπός, όχι μονάχα ο σκοπός της αφετηρίας, αλλά αυτός που δημιουργήθηκε κατά την διάρκεια της δράσης. Ακόμη και όταν αυτός ο σκοπός επεμβαίνει στο να διορθώσει — πλατύνοντάς τον ή μειώνοντάς τον — τον στόχο της αφετηρίας. Μονάχα υπό αυτή την συνθήκη είμαστε μπροστά σε μια καλοφτιαγμένη δράση, σε μια επαναστατική δράση.

Η αυτοοργάνωση των αγώνων.

Ο κύριος στόχος που οι αναρχικοί έχουν σκοπό να επιτύχουν, μέσα στο στρατηγικό προσανατολισμό που δίνουν στις μεθοδολογικές τους κατευθύνσεις είναι η αυτοοργάνωση των αγώνων των εκμεταλλευόμενων.

Δεν είναι γι' αυτό το λόγο οι ενέργειές τους ανοργάνωτες, στερημένες εσωτερικής λογικής ή ελλειπείς μιας καλά προσδιορισμένης μειοψηφικής άποψης. Το να δηλωθεί το αντίθετο θα ήταν να αρνηθούμε την πραγματικότητα. Σήμερα, σε μια στιγμή πτώσης του επίπεδου της σύγκρουσης, η τάση προς την αυτοοργάνωση μεταξύ των εκμεταλλευόμενων είναι πολύ μέτρια. Εμφανίζεται εδώ και εκεί, σποραδικά, αλλά δεν αποτελεί σίγουρα μια από τις πιο φανερές συνθήκες ολόκληρου του κινήματος. Δεν είναι αυτός ο λόγος που οι αναρχικοί προσαρμόζονται στην κατάσταση και κάνουν λόγους για μία υποτακτική αποδοχή των συνθηκών της σύγκρουσης σε εξέλιξη. Αυτοί αντιμετωπίζουν συχνά το ρεύμα, επιχειρούν να το ξαναανέβουν. Θέτουν τους προλετάριους και τους εκμεταλλευόμενους εμπρός από τις ίδιες τους τις υπευθυνότητες, καταδεικνύουν τα λάθη τους, δείχνουν τις προδοσίες που βρίσκονται σε εξέλιξη, πραγματοποιούν ενέργειες παίρνοντας την θέση αυτών των παραπλανημένων προλετάριων μπροστά από τα τεχνάσματα της εξουσίας.

Ο ένοπλος αγώνας είναι μια από τις μεθόδους που οι αναρχικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν, ακόμη και σαν συγκεκριμένη μειοψηφική οργάνωση, παίρνοντας την θέση της αυτοοργανωμένης δράσης των εκμεταλλευόμενων, όταν αυτή δεν υπάρχει ή αναδεικνύεται ελλειπής. Ο σκοπός αυτής της αντικατάστασης είναι φανερός: να χρησιμεύσει σαν ερέθισμα, σαν επικροτητής, να καταδειχθεί ότι ο αγώνας είναι δυνατός, ακόμη και σε μειοψηφικές συνθήκες, να δείχθει ότι, από το μικρό στο μεγάλο το πέρασμα μπορεί να επέλθει απρόσμενα, όταν κάποιος ούτε καν το περιμένει. Η σιωπή και η αναμονή ή η κριτική και το έργο της αποτροπής με μια στάση κυνική και σκεπτικιστική δεν είναι σίγουρα αυτό που οι αναρχικοί πρέπει να έχουν σαν σκοπό τους. Η κριτική μπορεί να είναι καλή. Το να καταδειχθούν τα όρια μιας μεθόδου είναι καλό. Αλλά αυτό δεν αρνείται την ώθηση στον ενθουσιασμό, το ερέθισμα στην σύγκρουση ακόμη και άνιση. Η γοητεία και η ξεροκεφαλιά του Δον Κιχώτη είναι προτιμότερες από το κριτικό πνεύμα και την ζυγαριά του μαγαζάτορα.

Αυτές οι προκατειλημμένες συζητήσεις που στέκονται να μετρήσουν και να εκτιμήσουν τις παρουσίες και τις συνεισφορές, μοιάζουν με την θέση εκείνων που είναι πάντοτε διαθέσιμοι να καταστρέψουν τον κό-

σμο ολόκληρο αρκεί να είμαστε πολλοί, καλά αποφασισμένοι και καλά οπλισμένοι. Στην αναμονή αυτών των τριών ιδανικών συνθηκών καταλήγει στο να μην γίνεται τίποτε, για να περιμένουμε τρώγοντας το συκώτι μας και επίσης καταλήγοντας ότι δεν υπάρχει τίποτε που να μπορεί να γίνει. Πόσες και πόσες επαναστατικές δυνάμεις καταξοδεύτηκαν με αυτό τον τρόπο, πόσοι και πόσοι σύντροφοι ωθημένοι προς ψεύτικες οργανώσεις που πρόσφεραν επιφανειακές σιγουριές σχεδίων και μέσων. Αντί να εμβαθυνθούν οι απόψεις μιας δυνατής ενέργειας, όσο και περιορισμένης, προτιμήθηκε να γίνει αποτροπή από την δράση, προσκαλώντας στην αναμονή, γιατί «εκείνη δεν ήταν η στιγμή» και αποτρέποντας από την αμεσότητα της πράξης.

Στο βάθος είναι πάντοτε η στιγμή της επίθεσης. Η τρομοκρατία του κράτους και των αφεντικών βρίσκεται πάντοτε σε διαδικασία. Καμμιά μαγαζατόρικη λεπτότητα δεν θα μπορέσει ποτέ να με πείσει, ότι υπάρχουν χρόνοι για τη χρησιμοποίηση ορισμένων μεθόδων και χρόνοι για την χρησιμοποίηση άλλων. Οι στρατηγικές επιλογές είναι μετρήσιμες σε σχέση με τις συνθήκες της σύγκρουσης, αλλά δεν μπορούν να αποκλείσουν απόλυτα μια συγκεκριμένη μέθοδο. Μπορούν, ως επί το πλείστον, να συμβουλεύσουν *μία διαφορετική ανάμειξη* των διαφορετικών μεθόδων, μια πιο αμυδρή τοποθέτηση στις διάφορες παρεμβάσεις. Ποτέ όμως την καταδίκη μιας μεθόδου πάνω σε A PRIORI προϋποτιθέμενες αρχές.

Εμείς είμαστε για την αυτοοργάνωση των αγώνων των εκμεταλλευόμενων, αλλά αυτό δεν μας εμποδίζει να οργανώσουμε, τώρα και άμεσα, τις δικές μας δομές παρέμβασης μέσα στην κοινωνική σύγκρουση. Εάν η μελλοντική αυτοοργάνωση των εκμεταλλευόμενων θα ξέρει ή όχι να συντονιστεί με αυτές τις δικές μας παρούσες δομές, είναι ένα πρόβλημα που ακόμη και χωρίς να είναι δευτερεύον δεν θα μπορεί ποτέ να εμποδίσει την παρούσα επαναστατική δράση. Σε αντίθετη περίπτωση, θα καταλήξουμε να μεταθέσουμε τα πάντα στο αόριστο, σε αυτή την ευνοϊκή κατάσταση μέσα στην οποία η δράση μας θα κατέληγε να ήταν τόσο εύκολη, που θα διακινδύνευε να ήταν άχρηστη. Ο εξεγερμένος λαός δεν έχει φυσικά ανάγκη τους αναρχικούς που θα τον έκαναν να δει πώς πραγματοποιείται η εξέγερση. Αντίθετα, οι εκμεταλλευόμενοι, σε συνθήκες υποταγής και απάθειας, έχουν μια μεγάλη ανάγκη από ερεθίσματα αγώνα, από διευκρινήσεις, από πληροφορίες. Το να εμποδισθεί A PRIORI ένα μέρος αυτών των συνεισφορών —για παράδειγμα ο ένοπλος αγώνας— αποτελεί έναν επικίνδυνο ακρωτηριασμό της σφαιρικής επαναστατικής διαδικασίας.

ΕΝΑ ΔΥΝΑΤΟ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Η επαναστατική αναρχική δραστηριότητα δεν είναι ένα αστείο, δεν μπορεί να θεωρηθεί σαν κάτι το ευχάριστο, που γίνεται από καιρό σε καιρό, για να γεμισθούν οι άδειες στιγμές της καθημερινότητας. Απέναντι στο σύνολο της αναρχικής ιδεολογίας, έτσι όπως προκύπτει κατασκευασμένη στην διαδρομή του χρόνου από τις διάφορες θεωρητικές συνεισφορές, το πράγμα είναι δυνατό. Ένας μεγάλος αριθμός αξιόλογων ανθρώπων αφοσιώνεται στην ευχάριστη ανάγνωση των αναρχικών κειμένων και ίσως, στο βάθος της καρδιάς τους, των αστών εραστών της καταστροφής και της βίας (έξω από το σπίτι τους), αυτοί ψάχνουν έτσι να βρουν ένα αντιστάθμισμα πάνω-κάτω απομακρυσμένο στις απογοητεύσεις τους. Το διάβασμα των θεωριών του Μπακούιν, του Κροπότκιν, του Μαλατέστα, η πρόσθεση σε αυτό το ανάγνωσμα των περιπετειωδών γεγονότων του Ντι Τζοβάνι, του Ντουρρούτι, του Ασκάσο, του Μάχνο, του Σαμπατέ, κ.λ.π. ανακουφίζει και βοηθά να αντιμετωπισθούν τα εμπόδια της καθημερινότητας.

Αλλά μόλις ασχολούμαστε συγκεκριμένα με την πραγματικότητα της κοινωνικής σύγκρουσης δεν μπορούμε να κάνουμε διαφορετικά από το να διαλέξουμε. Τα παιχνίδια δεν είναι πλέον αρκετά. Χρειάζεται να δοθούμε με όλες μας τις δυνάμεις. Η αστυνομία δεν αστειεύεται. Οι δικαστές το ίδιο. Για όποιον έχει μια θέση στο Δημόσιο ή μια μικρή εμπορική δραστηριότητα είναι πράγματα ενοχλητικά. Καταλήγει να έχει να αντιμετωπίσει δικές, καταδικές, κατασχέσεις, μικρές ή μεγάλες περιόδους στην φυλακή, κοινωνικό διαχωρισμό, περιθωριοποίηση, δυσκολίες κάθε είδους. Και δεν είναι αλήθεια, ότι όλο αυτό συμβαίνει μονάχα σε όποιον κατευθύνεται προς την χρησιμοποίηση μεθόδων που είναι κοντινές στον ένοπλο αγώνα. Σύντροφοι που ασχολούνται με την πληροφόρηση, που δημοσιεύουν βιβλία και θεωρητικές προσούρες,

που προωθούν τους ενδιάμεσους αγώνες, υπόκεινται την καταστολή και πρέπει να λογαριαστούν μαζί της καθημερινά.

Φυσικά η εξουσία συλλαμβάνει την βαθύτερη έννοια της αναρχικής δραστηριότητας, όχι τόσο στην χρησιμοποιούμενη μέθοδο, όσο στα αποτελέσματα της δράσης. Ο κίνδυνος μιας πληροφορίας, κατάλληλα επιλεγμένης και βαλμένης στην κυκλοφορία, μπορεί να είναι μεγαλύτερος από μια πράξη αντιπερισπασμού ή σαμποτάζ που, σε μια δεδομένη στιγμή, μπορεί ακόμη και να καταδειχτεί ακατανόητη και ξένη.

Αλλά είναι ακριβώς οι επαναστάτες που δεν έχουν ξεκαθαρίσει τις ιδέες πάνω σε ένα τόσο σημαντικό πρόβλημα. Για αυτούς ισχύει ένα σχηματικό καταστατικό που διαχωρίζει ξεκάθαρα τις μεθόδους αγώνα. Με ειδικότερο τρόπο απέναντι στον ένοπλο αγώνα, αυτοί έχουν ξεκαθάρες ιδέες και χωρισμένες σε δύο κατηγορίες: α) αυτοί που εκθειάζουν ανεπιφύλαχτα αυτή την μέθοδο, χαρακτηρίζοντάς την σαν την μοναδική επαναστατική και την μοναδική κατάλληλη να νικήσει την εξουσία β) σε αυτούς που τον συκοφαντούν, θεωρώντας τον μια τρομοκρατική μέθοδο, άξια μονάχα της εξουσίας και των υπηρετών της, μια μέθοδο που δεν πρέπει να ακολουθηθεί, μολυσμένη από κατασκόπους και χαφιέδες, ικανή μονάχα να οδηγήσει στην καταστροφή ολόκληρο το κίνημα.

Αυτές οι δύο θέσεις συγκρούονται χωρίς καθαρότητα με αποτελέσματα άλλες φορές κωμικά και άλλες παθητικά.

Ας πούμε αμέσως, ότι δεν θεωρούμε την μέθοδο του ένοπλου αγώνα κάτω από μια προνομίουχα προοπτική, αλλά τον λαμβάνουμε υπόψη μας σαν μια μέθοδο μεταξύ των άλλων, ικανή να δώσει την δική της συνεισφορά στο επαναστατικό σχέδιο, αρκεί να βρίσκεται στο εσωτερικό μιας στρατηγικής σε θέση να εφαρμόσει διαφορετικές μεθόδους σε διαφορετικές εναλλαγές.

Αλλά ας πούμε επίσης, και με την ίδια σαφήνεια, ότι όπως είναι, απαραίτητο —για το αναρχικό κίνημα στο σύνολό του— να έχει τις καλύτερες δομές πληροφόρησης, ανάλυσης και ενδιάμεσου αγώνα, έτσι είναι απαραίτητο να έχει μια δομή ένοπλου αγώνα.

Συνάγεται ότι, εάν οι δομές πληροφόρησης έχουν ανάγκη από τυπογραφεία, εφημερίδες, εκδοτικούς οίκους, κ.λ.π., εάν οι θεωρητικές δομές έχουν ανάγκη από βιβλία, εκδοτικές σειρές, μελέτες και κέντρα μελετών, εάν οι ενδιάμεσοι αγώνες έχουν ανάγκη από ομάδες παρέμβασης, οργανωμένες παρουσίες στα εργοστάσια, κοινωνικά κέντρα στις συνοικίες, δομές αγώνα μέσα στα σχολεία, κ.λ.π., με τον ίδιο τρόπο ο ένοπλος αγώνας έχει ανάγκη από μέσα και από μια δική του οργάνωση.

Από μια αντικειμενική άποψη, κοιτάζοντας προς αυτή την τελευταία

οργάνωση, δεν επιτυγχάνεται να διακριθεί η πραγματική της διαφορά από τις άλλες παρόμοιες οργανώσεις, φτιαγμένες από τους εξουσιαστικούς. Αλλά η ίδια συζήτηση ισχύει επίσης για ένα τυπογραφείο ή για μια δομή επέμβασης. Περνώντας μπροστά από το κατώφλι μιας ομάδας μιας συνοικίας δεν μπορεί να γίνει αντιληπτό ξεκάθαρα αν σταματά στην ονομασία ή στην σημαία.

Πάνω σε ένα πρόβλημα αυτού του είδους, τα λάθη που έχουν διαπραχθεί στο παρελθόν μπορούν να αποφευχθούν στο μέλλον, όπως αντίθετα αρνούνται τόσα πουλιά και πουλάκια που έχουν συμμαζευθεί φτερουγίζοντας πάνω στα πιο ψηλά κλαριά του δέντρου. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι κριτικές, τόσων και τόσων γυιών έχουν μια βάση, αλλά, δεν γίνονται φυσικά με σκοπό να υποδείξουν την παρουσία ενός πτώματος. Μια κριτική είναι μια κριτική. Φτάνει να την πάρει κανείς υπόψη του χωρίς να σταθεί να ακούει τους ηθικούς εξωραϊσμούς που η γενναία καρδιά του κριτικού αρέσκεται να διανέμει εδώ και εκεί.

Βέβαια, η ειδική οργάνωση είναι ένα εργαλείο που παρουσιάζει πολλά επικίνδυνα σημεία, αλλά το ίδιο πράγμα ισχύει για πολλά άλλα εργαλεία. Η πληροφορία χρησιμοποιημένη άσχημα αποδίδει αντίθετο αποτέλεσμα και παράγει περισσότερο ζημιά από οτιδήποτε άλλο. Η θεωρία, αν είναι ανίκανη να υπερβεί την αόριστη στιγμή της ανάλυσης, πνίγεται με τους ακαδημαϊκούς μανδύες και γίνεται στήριγμα και κάλυψη της καταστολής. Οι ενδιάμεσοι αγώνες, που δεν κατευθύνονται προς μια προοδευτική ανάπτυξη της επαναστατικής συνείδησης, μεταφράζονται σε εύκολες μπουκιές για τους δημοκρατικούς και τους ρεφορμιστές. Ο δυναμίτης μπορεί να εκραγεί στα χέρια όποιου δεν ξέρει να τον χρησιμοποιήσει. Μην διαθέτοντας κριτήριο για ορισμένες τεχνικές, συμφωνώντας επιπόλαια ως προς την χρησιμοποίηση ορισμένων μέσων, χωρίς την κατάλληλη προετοιμασία, σκεφτόμενοι με ελαφρότητα, ότι έτσι και αλλιώς είμαστε κάτοχοι της επαναστατικής αλήθειας και για αυτό οτιδήποτε κάνουμε πρέπει οπωσδήποτε ο ένας να έχει καταλάβει τον άλλο, όλα αυτά οδηγούν στην τύφλα της δράσης, στον τσαπατσουλίστικο ερασιτεχνισμό, σε βαθιές απογοητεύσεις, στην αποθάρρυνση και στην ήττα.

Εδώ δεν υπάρχει θέληση να γίνει η εξύμνηση στην ειδικευση, αντίθετα, τα ελαττώματα του μανιακού κλεισίματος των τεχνικών κατέχουν την πρώτη θέση μεταξύ των αρνητικών πλευρών των ειδικών οργανώσεων. Αλλά υπάρχει θέληση να δηλωθεί, ότι κάθε πράγμα γίνεται σύμφωνα με προσδιορισμένους κανόνες, συγκεκριμένες τεχνικές. Αγνοώντας τις ενσυνείδητα ή εξαιτίας ασυνείδητης επιπολαιότητας δεν αποτελεί απάντηση στα ελαττώματα της ειδικευσης, αλλά απλή απερισκεψία.

Ένας σύντροφος έξυπνος και ευαίσθητος πρέπει να κατέχει επαρκείς ικανότητες που τον καθιστούν σε θέση να χρησιμοποιήσει, με τον καλύτερο τρόπο όλες τις μεθόδους που η μακρυστή και επίπονη ιστορία του επαναστατικού κινήματος θέτει στην διάθεσή του. Εάν είναι ένας καλός αρθρογράφος και αυτή η ικανότητά του ειδικεύεται στην επεξεργασία των πληροφοριών, στην σύνταξη εφημερίδων, ραδιοφώνου, προκηρύξεων, κ.λ.π., πρέπει να καταβάλει κάθε προσπάθεια, ώστε να ενδιαφερθεί επίσης και ως προς τις άλλες μεθόδους, εισάγοντάς τις στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδίου που αυτός έχει αφοσιωθεί. Αυτός πρέπει να κάνει αυτό το πράγμα ακόμη και διατρέχοντας τον κίνδυνο βλέποντας να μειώνεται η ειδικευση που είχε καταλήξει να αποκτήσει μέσα στον τομέα, που τον έβλεπε κύριο όλων των προβλημάτων και όλων των εργαλείων. Η ειδικευση καταπολεμάται με μια διαπλάτυνση του πεδίου των επαναστατικών ενδιαφερόντων, όχι με την πρόσκληση στον ερασιτεχνισμό και στην τσαπατσουλιά. Βέβαια, αυτός ο σύντροφος θα παραμείνει πάντοτε κατά βάθος ένας αρθρογράφος, γιατί αυτά θα είναι τα ατομικά του χαρακτηριστικά, αλλά τα καινούρια του ενδιαφέροντα θα τον φέρουν προς άλλους τομείς της μεθοδολογικής παρέμβασης, όπου θα μπορεί να δώσει τη συνεισφορά του, ίσως λιγότερο αποτελεσματική, αλλά όχι για αυτόν τον λόγο λιγότερο σημαντική. Επιπλέον: θα είναι ακριβώς αυτό το ξεπέραςμα της δραστηριότητας του τομέα που εγγυάται αυτή την συνεργασία μεταξύ διαφόρων μεθόδων και επιτρέπει μια σειρά αλληλεπιδράσεων εξολοκλήρου αδύνατες μέσα σε μια οπτική αυστηρά σκληρωτική.

Άρα οργανωτικό σχέδιο σημαίνει ταυτόχρονη παρουσία πολλών συμφερόντων, συνάντηση ατομικών και συλλογικών αμοιβαίων συμφωνιών, υλοποίηση σε προγράμματα και αναλύσεις των ιδεών και των προαισθημάτων, των ενθουσιασμών και των γνώσεων. Το να σκεφτούμε την οργάνωση σαν ένα θόλο ερμητικά κλεισμένο, τόσο πιο ερμητικά, όσο αυτή περικλείει προγράμματα και ιδέες που αφορούν τον ένοπλο αγώνα, αποτελεί ταπεινή και ακολουθητική εξοικείωση στις παραδοσιακές ιδέες του ένοπλου κόμματος, επανάληψη συνωμωτικών μοντέλων που βρίσκονται εκτός χρόνου και τόπου. Αλλά το αντίθετο όλων αυτών δεν σημαίνει σύγχυση, οπισθοδρόμηση, αυθορμητισμό, άρνηση κάθε δομής, κάθε αυτοπειθαρχίας. Επαναλαμβάνεται εδώ η ασάφεια που για πολλούς έχει η αναρχική σκέψη. Πλασμένη μέσα στην φαντασία τους σαν απόλυτη κυριαρχία της απερισκεψίας, η αναρχία στο φως των γεγονότων είναι εξολοκλήρου διαφορετικό πράγμα. Η χαρά δεν είναι συνώνυμο της βλακειάς, όπως δημιουργία δεν θέλει να πει άρνηση κάθε προηγούμενης γνώσης. Η αυτοπειθαρχία είναι η αναγνώριση της αναγκαιότητας να υποβληθούμε σε μια προ-

σπάθεια προκειμένου να αποκτήσουμε ένα αποτέλεσμα που θεωρούμε σημαντικό. Μονάχα με την θέλησή μας μπορούμε να πετύχουμε αυτό το αποτέλεσμα τσακίζοντας τα εμπόδια που μας διαχωρίζουν από αυτό. Και αυτά τα εμπόδια δεν είναι μονάχα οι τοίχοι που πρέπει να γκρεμιστούν ή οι μπάτσοι που δεν πρέπει να κάνουν κακό, αλλά μπορούν επίσης να είναι προβλήματα προσωπικής φύσης, όπως, για παράδειγμα, μια ανικανότητα να βάλουμε τάξη στα προγράμματά μας, στις ιδέες μας, στις κινήσεις μας; μια διαλυτική τάση στον αυτοσχεδιασμό, στο άμεσα αρεστό, στο επιφανειακό, ένας φόβος του δοσίματος του ίδιου μας του εαυτού, της εμβάθυνσης, της δυσκολίας του καθήκοντος που έχουμε να αντιμετωπίσουμε. Όλα αυτά αποτελούν τμήμα της ειδικής οργάνωσης, όπως αποτελούν τμήμα της ζωής του ανθρώπου. Δεν μπορούμε να τα διαγράψουμε μονάχα επειδή πιστεύουμε πιο εύκολο να συνεχίσουμε να κάνουμε πολυλογίες πάνω στην ομορφιά και τον αυθορμητισμό της αναρχίας.

Ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο βιώνεται η σχέση με την οργάνωση μπορεί να είναι μια πικρή εμπειρία ή ένα δημιουργικό σχέδιο. Η ίδια οργάνωση μπορεί να δώσει ζωή σε δύο διαφορετικές σχέσεις, με δύο διαφορετικούς συντρόφους, αλλά αυτές οι δύο σχέσεις, δεν θα αφήσουν την οργάνωση στο σημείο που ήταν πρώτα. Από μία άλλη άποψη, ένα λάθος στην τοποθέτηση των σχέσεων καθορίζει αρνητικές συνέπειες πάνω σε όλη την οργάνωση και ως εκ τούτου σε όλους τους συντρόφους που είναι μέλη της.

Μια μεγάλη κριτική δουλειά έχει γίνει πάνω στις τυπικές απόψεις των ειδικών οργάνωσεων. Όταν επρόκειτο περί αναρχικών εμπειριών κριτικαρίστηκαν μέσα σε αυτές τα συνωμοτικά και γιακωβινίστικα κατάλοιπα, οι εξουσιαστικές παρεκτροπές: στοιχεία εξολοκλήρου ξένα στον τρόπο δράσης και στις αναρχικές ιδέες. Αλλά πόσες από αυτές τις κριτικές δεν σταμάτησαν μπροστά από το κατώφλι της πόρτας; Πόσες είχαν την ικανότητα να συλλάβουν το νόημα των διαπραγμένων λαθών, ακόμη και αυτών που ήταν τα πιο προφανή;

Άλλες φορές η κριτική εμβάθυνση υπήρξε ξεκινώντας από ορισμένα έγγραφα θεωρούμενα σαν βασικά για να φτάσουμε έπειτα στις οργανωμένες δομές. Μας φαίνεται δικαιολογημένη η ερώτηση, αν από το μέτρο του βάρους που υπάρχει μεταξύ του λέγειν και του πράττειν μπορεί να υπολογισθεί η πραγματική διάσταση των διαπραγμένων λαθών.

Σε άλλες περιπτώσεις ακόμη έγινε παρεμβολή μεταξύ διαφορετικών ιστορικών καταστάσεων (Η Ρωσία, η Ισπανία, το Μεξικό, κ.λ.π.) για να αναπτυχθούν κριτικές που αντικειμενικά σωστές, κατέληγαν όχι γό-

νιμες μπροστά από την αναγκαιότητα να επισημανθούν τα λάθη και οι παρεκτροπές της οργανωτικής δομής.

Περί μερικών ανοιχτών πορτών

Το ρίξιμο ανοιχτών πορτών κάνει πολύ θόρυβο, αλλά δίνει μηδαμινά χρήσιμα αποτελέσματα. Για όποιον ενδιαφέρεται πιο πολύ για τον θόρυβο η επιχείρηση μπορεί να έχει θετικές απόψεις.

Ας πάρουμε την συζήτηση περί μυστικότητας. Όποιος βρίσκεται σε μια κατάσταση αυτού του είδους είναι συχνά ωθημένος να φαντασθεί θεωρητικές δικαιολογήσεις που βρίσκουν καταγωγή από τις αναγκαιότητες της ταξικής σύγκρουσης. Του φαίνεται λίγο μειωτική η παραδοχή απλά, ότι η μυστική δράση είναι ένα συγκυριακό γεγονός συνδεδεμένο σε συγκεκριμένες ατομικές συνθήκες ή ομαδικές και δεν αποτελεί γεγονός που μπορεί να τοποθετηθεί σε ένα πιο ψηλό σκαλί μιας υποθετικής κλίμακας των επαναστατικών αξιών. Από την άλλη μεριά, όποιος κριτικάρει σωστά αυτή την επιλογή σαν θεωρητικό γεγονός δεν είναι έπειτα ικανός να την αποδεχθεί σαν αδιαμφισβήτητη επίπτωση ορισμένων καταστάσεων. Προτιμά να συνεχίσει την κριτική στην θεωρία και να μην παραδεχτεί τα όρια ορισμένων αντικειμενικών αναγκαιοτήτων. Κατ' αυτό τον τρόπο αναπτύσσεται μια πολεμική μεταξύ κουφών. Η μυστική δράση δεν είναι ένα από τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά του ένοπλου αγώνα, αντίθετα, αποτελεί μία από τις αρνητικές απόψεις καθορισμένες συχνά από τις συνθήκες της σύγκρουσης. Δεν μπορεί ποτέ να θεωρηθεί σαν μια προνομίουχα κατάσταση. Ίσως αντίθετα, η προνομίουχα κατάσταση θα ήταν αυτή της ενεργής καθημερινότητας, της πλήρους επαναστατικής προώθησης μέσα σε μια κατάσταση χαρακτηρισμένη από ανοικτά κοινωνικά «STATUS».

Αυτό δεν απορρίπτει ότι ο ένοπλος αγώνας πρέπει να είναι μυστικός και ότι σε μια αυστηρή μυστικότητα της οργάνωσης θα πρέπει να αντιστοιχεί μια ενεργή καθημερινότητα όλων των συμμετεχόντων. Είναι ανοιχτές πόρτες που δεν θα ήταν αναγκαίο το ρίξιμο, αλλά δεδομένης της μεγάλης ποσότητας των ανθρώπων που επιμένει να χτυπάει πάνω τους το κεφάλι αξίζει τον κόπο να ανοιχθούν μια φορά για πάντα.

Η ίδια συζήτηση γεμάτη από ασάφειες αναπτύσσεται συχνά απέναντι στην ενεργή καθημερινότητα, άρα και στην ένοπλη επίσης. Μπορούμε να αποβάλουμε —και δίκαια— τους κοινούς τόπους του γιακωβινίστικου συνωμοτισμού, αλλά δεν μπορούμε να εμπιστευθούμε το περιπτωσιακό της καθημερινότητας, ειδικά, όταν αυτή αρχίζει με τόση καλή θέληση και έπειτα χάνεται στον ιδιωτικίστικο λαβύρινθο μέσα στις μικρές παραχωρήσεις σε ένα ιδανικό ζωής, που αν πράγματι ήταν επι-

κουρικό μέχρι βάθους, τουλάχιστον θα είχε σαν πραγματικό την αναγνώριση της πρωτεριότητας των αναγκών του ατόμου, αλλά αντίθετα δεν είναι τίποτε άλλο από την επανάληψη της ίδιας ιστορίας. Σε έναν αντιδραστικό καθωσπρεπισμό αντιτίθεται ένας προοδευτικός καθωσπρεπισμός. Αλλάζουν τα χρώματα, οι γλώσσες, τα στερεότυπα. Η ακινησία της λογικής της προσαρμογής παραμένει ανέπαφη. Μπορούμε να τρέφουμε ψευδαισθήσεις ότι αλλάζουμε τον κόσμο αγκαλιάζοντας ένα πολυβόλο και να καταλήξουμε μέσα σε ένα κελί, ψάχνοντας πάνω στα διαπραγμένα λάθη μην μπορώντας να βρούμε άκρη. Μπορούμε να τρέφουμε ψευδαισθήσεις ότι αλλάζουμε τον κόσμο αγκαλιάζοντας τα προβλήματα της καθημερινότητάς μας καταλήγοντας μέχρι τον λαιμό μέσα στην επιβίωση. Το να στεκόμαστε πάνω στην αντιμαχία του ποιος έχει δίκιο, ενώ τα λάθη συσσωρεύονται και από τις δυο πλευρές, δεν οδηγεί σε θετικά συμπεράσματα.

Κανείς δεν θέλει, εξ αρχής, να κάνει την επανάσταση στην θέση του προλεταριάτου. Παρόλα αυτά δεν είναι λίγοι αυτοί που βαρέθηκαν να περιμένουν να ξεσηκωθεί ο κόσμος για να εξεγερθούν και αυτοί οι ίδιοι. Δεν είναι λίγοι αυτοί που πιστεύουν ότι είναι επίσης αναγκαίο να γίνει η αρχή από κάπου και που, ακόμη και αν είμαστε λίγοι, υπάρχει πάντοτε η δυνατότητα να γίνει κάτι για να χτυπηθεί ο ταξικός εχθρός. Αυτή η λογική δεν είναι χαμένη. Ακόμη και αν δεν κερδίζει στο ποσοτικό επίπεδο, ακόμη και όταν δεν «νικά» στο στρατιωτικό επίπεδο, δεν σημαίνει αυτό ότι είναι χαμένη στο επαναστατικό επίπεδο. Αλλιώς οι κριτικοί και καρτερικοί θα επιβεβαίωναν μία ισοδυναμία μεταξύ στρατιωτικής αποτελεσματικότητας και επαναστατικών αποτελεσμάτων που αυτοί οι ίδιοι αρνούνται (σωστά) πάνω σε γραμμές αρχών. Αντίθετα είναι χαμένη η αντίστροφη λογική, αυτή που διδάσκει την καρτερικότητα, το χάσιμο χρόνου, τον συμβιβασμό, την μιμητικότητα. Η πολιτική έδρα από την οποία προέρχεται αυτή η παράκληση είναι πολύ συμβιβασμένη για να προμηθεύσει αξιόπιστες ενδείξεις.

Κανείς δεν φαντάζεται ότι το προλεταριάτο αφήνει τον εαυτό του να παρασυρθεί στο εσωτερικό μιας συνομοτικής διάστασης. Οι απόπειρες ένοπλου αγώνα πρέπει να διαφυλαχθούν από μια τέτοια είδους προοπτική. Η αυτοοργάνωση των αγώνων είναι ενεργό καθημερινό ξέσπασμα, δημιουργικότητα της ανατρεπτικής δράσης, ανεπανάληπτη αντιπαράθεση που δεν βρίσκει μοντέλα πάνω στα οποία να προσαρμοσθεί ή κανόνες να σεβασθεί. Η επαναστατική δράση μιας μειοψηφίας μπροστά από αυτό το ξεχύλισμα σε προοπτική πρέπει να λογαριαστεί με μια αναμονή που απειλεί να γίνει πολύ μακρινή. Δεν μπορεί να πνιγεί μέσα σε μια δουλειά συσσώρευσης επί μακροπρόθεσμης βάσης διατρέχοντας τον κίνδυνο να καταστήσει ακατονόητο τον ίδιο της τον

λόγο, διατρέχοντας τον κίνδυνο να αφηθεί μέχρι που να συνταυτισθεί με τις τόσες κουταμάρες που οι μεταφυσικοί μπόφοι της μιλιτάντικής (militant-e σημαίνει αγωνιστής-στρία) πολιτικής μεταδίδουν μέσα στην πιο βαθειά νύχτα. Πρέπει να πάει αντίθετα στο ρεύμα. Να φτάσει στην πηγή ενός ανταγωνιστικού κινήματος που απειλεί να επαναπαυθεί πάνω στις ίδιες του τις δυνατότητες. Όλο αυτό δεν σημαίνει —αν και δηλώθηκε ειρωνικά— την λενινιστική άποψη του επαναστατικού αγώνα. Δεν σημαίνει ούτε μία μάταιη επιμόρφωση εφαρμοσμένη στο προλεταριάτο στο σύνολό του διαμέσου της μεθόδου του ένοπλου αγώνα. Σημαίνει, πιο απλά, το να φτιαχτεί η ειδική αναρχική οργάνωση μεταξύ χίλιων δύο αντιθέσεων για να ωθήσει τους εκμεταλλευόμενους στην εξέγερση. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί με πολλούς τρόπους, άρα επίσης και με την καταφυγή στην μέθοδο του ένοπλου αγώνα. Εάν υπήρχε ένας λόγος τόσο βασισμένος στο να καταδείξει οριστικά την μη δυνατότητα εφαρμογής αυτής της μεθόδου, ο ίδιος λόγος θα επισφράγιζε οριστικά την θανάσιμη πέτρα πάνω στον επαναστατικό αγώνα στο σύνολό του, στον βαθμό που θα κατέδειχνε ταυτόχρονα, την μη δυνατότητα εφαρμογής οποιασδήποτε άλλης μεθόδου.

Είναι άσχημος περιορισμός να μειωθεί η ένοπλη σύγκρουση στον αγώνα μεταξύ ανταγωνιστικών συμμοριών. Και όχι μονάχα για όποιον κλείνεται στο εσωτερικό μιας ονομασίας και από αυτό το τσόφλι προφασίζεται να προκαλέσει φόβο στο κράτος. Ακόμη και αυτοί που κριτικάρουν αυτή την μερική οπτική δεν προσπαθούν να προσδιορίσουν τους λόγους που γέννησαν το λάθος, έτσι συμπεραίνουν ευτυχισμένα σηκώνοντας τα χέρια, ότι η αποτυχία της μεθόδου είναι πλέον αναπόφευκτη. Οι πρώτοι υπερασπίζονται την πρακτική τους και συχνά, είναι επίσης παθολογικοί μέσα στο μέρδεμα γύρω από θεωρητικές που έχουν να κάνουν πολύ λίγα πράγματα με την επαναστατική αυτοοργάνωση. Οι δεύτεροι βρίσκονται σε κακή πίστη εφ' όσον δεν έχουν σκοπό να συνεισφέρουν στη μείωση των λαθών της επαναστατικής δράσης, αλλά θέλουν μονάχα να απομονώσουν μια συμπεριφορά που προσδιορίζουν σαν επικίνδυνη και επεκτατική για την προσωπική τους ησυχία και για τις θεωρητικές τους ομοιογένειες. Τα πρακτικά λάθη των άλλων μπορούν να ταραξουν τα νερά του δικού τους τρόπου ερμηνείας της πραγματικότητας πολύ πιο σοβαρά από ότι δεν κάνει η δική τους κριτική ανάλυση.

Ο διαχωρισμός μεταξύ επιφάνειας και πραγματικότητας, μεταξύ θεάματος και ταξικού αγώνα, μεταξύ πραγματικής επαναστατικής δράσης και ψεύτικης αντιπαράθεσης μπορεί να οδηγήσει σε συμπεράσματα μεγάλου ενδιαφέροντος, αλλά μπορεί επίσης να αποβάλλει σε εναλλακτικές λύσεις χωρίς νόημα. Κανένα πράγμα δεν είναι εντελώς άσπρο ή

μαύρο. Πρόκειται για προβλήματα τάσης, προσανατολισμού, άμεσης δράσης προς έναν ορισμένο σκοπό. Η στατική θεωρητικοποίηση της πραγματικότητας δεν αποτελεί ολωσδιόλου ένα θετικό γεγονός, καταλήγει να καταστρέψει την ίδια την αλήθεια μεταβάλλοντάς την σε ένα σύμβολο, σε ένα ιδανικό μοντέλο, σε ένα νεκροταφείο της δράσης. Δεν είναι η «πραγματικότητα» που πιστοποιεί την ουσία ενός κινήματος αλλά ο ίδιος ο τρόπος του με τον οποίο τίθεται προς την πραγματικότητα. Αλλά αυτή η κίνηση αποτελεί μεταβολή σε εξέλιξη, επαναστατική δράση που μεταβάλλει το κίνημα με την ειδική έννοια καθώς και την πραγματικότητα που λαμβάνει την παραγμένη δράση από το κίνημα. Το να φανταστούμε ένα από αυτά τα δύο πράγματα σαν ακίνητα ή σαν πραγματοποιημένα, τέλεια σε όλες τους τις λεπτομέρειες μπορεί να είναι χρήσιμο ως προς τους αναλυτικούς σκοπούς, αλλά έχει να κάνει πολύ λίγα πράγματα με την πραγματική εξέλιξη των κοινωνικών φαινομένων. Όταν γίνεται λόγος περί «επιφανειακότητας» του ένοπλου αγώνα περί ψεύτικης και θεαματικής σύγκρουσης, όταν κατηγορούνται —σωστά— οι ένοπλες οργανώσεις ότι πήραν το δικαίωμα να αντιπροσωπεύσουν το μαχόμενο προλεταριάτο και να δράσουν στο όνομα κάποιου πράγματος που είναι χίλια χιλιόμετρα μακριά λέγονται αλήθειες. Αλλά ακόμη και τα αληθινά πράγματα μπορούν να είναι λανθασμένα ή καλύτερα, συχνά είναι μερικώς αληθινά και είναι ακριβώς αυτή η άποψη της μερικής αλήθειας που τα καθιστά ενδιαφέροντα και χρήσιμα στον άνθρωπο. Τα απόλυτα αληθινά πράγματα αποτελούν συνηθισμένες ταυτολογίες, επαναλήψεις που δεν προσθέτουν τίποτε στα μέσα που κατέχονται ώστε να κατανοηθεί και να μεταβληθεί η πραγματικότητα. Αλλά ένα μερικά αληθινό πράγμα δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη μονάχα για το αληθινό του μέρος, πρέπει να ληφθεί υπόψη για όλο αυτό που στο σύνολό του σημαίνει: αληθινό μέρος και μη αληθινό μέρος. Έτσι, όταν λέγεται ότι ο ένοπλος αγώνας είναι μια ψεύτικη αντιπαράθεση στο κεφάλαιο δεν μπορούμε να αρνηθούμε ότι αυτή είναι μια δήλωση που περιέχει ένα μέρος της αλήθειας, αλλά δεν είναι απόλυτα αληθινή. Είναι αληθινή στον βαθμό που η ειδική οργάνωση καταδείχνει το όριο στην ελεύθερη ανάπτυξη της αυτοοργάνωσης των αγώνων, δεν είναι αληθινή στον βαθμό που μπροστά από μια μέτρια ανάπτυξη αυτής της αυτοοργάνωσης, αυτή (η ειδική οργάνωση) αντικαθίσταται αυτής και, χωρίς να επιτύχει στην πραγματικότητα να πάρει την θέση της, τροφοδοτεί έναν μικρό πυρήνα από τον οποίο μπορούν να προέλθουν αφάνταστες αναπτύξεις. Αυτό φυσικά μονάχα υπό την προϋπόθεση ότι δεν πέφτει μέσα στις ασάφειες του ένοπλου κόμματος και της κατάληψης των χειμερινών ανακτόρων. Πέρα από αυτά τα όρια και από αυτές τις παρεκλίσεις, η ειδική ένοπλη οργάνω-

ση αντιπροσωπεύει συγκεκριμένα αυτό που η αυτοοργάνωση των προλεταριακών αγώνων δεν θα γίνει ποτέ και είναι σωστό να είναι έτσι. Οι επαναστάτες είναι ένα μικρό φως που εξαφανίζεται μπροστά στον ζωνηρό ήλιο των προλεταριακών αγώνων στην πλήρη τους ανάπτυξη. Αλλά, μέσα στην έλλειψη του αγώνα ή όταν ο ήλιος αργεί να ανατείλει, το μικρό φως είναι πάντοτε καλύτερο από το τίποτα.

Σαν συνέπεια του διαχωρισμού μεταξύ επιφάνειας και πραγματικότητας κατηγορήθηκε ο ένοπλος αγώνας ότι είναι μια μέθοδος αποκλειστικά πολιτική, ως εκτούτου ψεύτικη. Και εδώ επίσης είμαστε μπροστά από μια κατηγορία που μπορεί εύκολα να γενικοποιηθεί σε οποιαδήποτε μέθοδο, σε κάθε είδους ανθρώπινη ενέργεια. Επιμένω στο να πω ότι δεν μπορεί να κατηγορηθεί μια μέθοδος για έλλειψη πραγματικότητας, αλλά μπορούν μονάχα να αναπτυχθούν κριτικές σχετικά με τις στρατηγικές της εφαρμογής. Αυτές οι στρατηγικές εφαρμογές μπορούν να είναι βασισμένες πάνω σε πολιτικά στοιχεία, τόσο διαχωριστικά, ώστε να υποβαθμίσουν τα κοινωνικά και επαναστατικά νοήματα της μεθόδου. Δεν υπάρχει αμφιβολία, για παράδειγμα, ότι οι μεταρρυθμίσεις (RIFORME) αποτελούν το δυνατό στοιχείο πάνω στο οποίο βασίζεται η σοσιαλδημοκρατική διαχείριση της εξουσίας. Για τον ίδιο λόγο, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι ενδιάμεσοι αγώνες μπορούν να προσφερθούν για μια πολιτική χειραγώγηση. Παρόλα αυτά αποτελούν αγώνες που πραγματοποιούνται και υποστηρίζονται από πολλούς συντρόφους και όλες οι κριτικές που τους αφορούν αντιμετωπίζουν μονάχα τα προβλήματα της χειραγωγισής τους και δεν φτάνουν να τους αρνηθούν σαν μέθοδο γιατί είναι πολιτικά μολυσμένοι. Δυστυχώς πάνω στα προβλήματα που αφορούν τον ένοπλο αγώνα ενεργούν συχνά λόγοι που είναι ελάχιστα ξεκάθαροι, πολλές φορές προσωπικής φύσης, οι οποίοι εμποδίζουν μια εκτίμηση, εάν όχι διαχωρισμένη, τουλάχιστον ικανοποιητικά αντικειμενική πάνω στο πρόβλημα.

Υπήρξε μια συγκεκριμένη παιδιαριστική τάση μέσα σε ορισμένες δηλώσεις που εναπόθεταν την επαναστατική πρωτοπορία στην οργανωμένη βία, αλλά επρόκειτο περί μιας επιπολαιότητας που έπρεπε να εμβασυνθεί αποφεύγοντας την προσφυγή σε αμοιβαίες δηλητηριώδεις ρήξεις και στερημένες από κάθε πρακτική σημασία. Από την μια μεριά αναπτύχθηκε η δωρεάν επέκταση της αναγκαιότητας της απελευθερωτικής βίας που κατέληξε να γίνει κεντρική η μέθοδος του ένοπλου αγώνα. Από την άλλη, μέσα στην απόπειρα να κριτικαρισθούν οι παράδοξες απόψεις αυτής της κεντρικότητας, κατέληξε να πεταχθεί στην θάλασσα όλη η εμπειρία των βίαιων αγώνων του επαναστατικού κινήματος, συμπεραίνοντας το ταξίδι στις ακρογαλιές του ειρηνισμού και μέσα στις υπαρξιακές αντιθέσεις μιας αβέβαιης καθημερινότητας. Εάν

δεν υπάρχει αμφιβολία ότι μονάχα με την προσφυγή στην επαναστατική βία θα μπορέσει να χτυπηθεί ο ταξικός εχθρός και να τεθεί υπό δυσκολία έως ότου ηττηθεί στην διάρκεια του επαναστατικού γεγονότος, κατά τον ίδιο τρόπο δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι αυτή η προσφυγή στην βία δεν επιβάλλει τον αποκλεισμό των άλλων μεθόδων παραχωρώντας τα προνόμια μονάχα σε μια από αυτές. Και αυτό γιατί δεν είναι αλήθεια ότι η βία είναι ένα αποκλειστικό χαρακτηριστικό της μεθόδου του ένοπλου αγώνα. Και η πληροφορία επίσης, η θεωρία, οι ενδιάμεσοι αγώνες μπορούν να έχουν μια βίαιη τοποθέτηση (δηλαδή να μην είναι απλά συμβολικές) και να προταθούν σαν ερέθισμα ως προς μια απόκτηση επαναστατικής συνείδησης από την πλευρά των εκμεταλλευόμενων.

Χαρακτηρίστηκε οπισθοδρομική η απόπειρα εξόντωσης ενός ώστε να επιμορφωθούν χίλιοι. Αυτή η θέση μας φαίνεται πολύ σωστή, αλλά το περιεχόμενο της δράσης που αποβλέπει να εξοντώσει έναν ταξικό εχθρό δεν περικλείεται απλά μέσα σε αυτή την προοπτική. Δεν είναι δυνατόν φυσικά να υπάρχει πρόφαση που να υποστηρίζει να «επιμορφώσει» την δομή του κράτους. Ακόμη και επιταχύνοντας την διαδικασία εξόντωσης ορισμένων υπαλλήλων του κατασταλτικού μηχανισμού και του μηχανισμού περισυλλογής συναίνεσης δεν μετακινείται ούτε ένα χιλιοστόμετρο η σχετική λειτουργία. Αυτό όμως δεν μπορεί να αρνηθεί δύο γεγονότα μεγάλης σημασίας: πρώτο, πρόκειται πάντοτε για έναν ταξικό εχθρό λιγότερο, δεύτερο, υπάρχει συνεισφορά σε μια άλλη επιμορφωτική διαδικασία, πολύ διαφορετική και πιο πλούσια, αυτή την κατευθυνόμενη προς τους εκμεταλλευόμενους που βλέπουν δυνατή την προοδευτική εξόντωση των ίδιων τους των ταξικών εχθρών. Επισημάνθηκε πολλές φορές ο περιορισμός του πρώτου από αυτούς τους δύο λόγους. Ειπώθηκε ότι την θέση ενός εξοντωμένου εχθρού την παίρνει ένας άλλος. Υποστηρίχθηκε ότι δεν χρειάζεται να χτυπηθεί το πρόσωπο που καλύπτει μια λειτουργία, αλλά να τεθεί υπό κατηγορία η ίδια η λειτουργία. Όλοι αυτοί οι λόγοι δεν πείθουν. Μπορούν να είναι ακόμα και χρήσιμοι λόγοι, αλλά θεωρώ ξεροκέφαλα, ότι είναι πάντοτε προτιμότερη η εξόντωση ενός ταξικού εχθρού από μια απλή αόριστη κριτική πάνω στην λειτουργία που ο ίδιος εξασκεί. Και έπειτα δεν είναι απόλυτο ότι τα δύο πράγματα πρέπει οπωσδήποτε να βαδίσουν ξεχωριστά. Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο, ειπώθηκε ότι δεν πρέπει να υπάρχει ασχολία σχετικά με την ανάπτυξη «επιμορφωτικών» μηνυμάτων κατευθυνόμενων προς τους εκμεταλλευόμενους. Δεν συμφωνώ επίσης και ως προς αυτό το σημείο. Ολόκληρη η επαναστατική δράση είναι ένα επιμορφωτικό σχέδιο μεγάλης πολυπλοκότητας. Οι αντιθέσεις πηγάζουν από το γεγονός ότι συχνά είμα-

στε αναγκασμένοι να λάβουμε υπόψη μας τις μερικές απόψεις της ίδιας της δράσης και αυτές οι απόψεις, σχεδόν πάντοτε αποσυνδεδεμένες μεταξύ τους, συνεισφέρουν στις μη κατανοήσεις και στις άχρηστες πολεμικές.

Επίλογος

Δεν τρέφω ψευδαισθήσεις. Τα λόγια είναι κατανοητά σε συνάρτηση με την δημιουργημένη κατάσταση. Δίνουμε σε αυτά χώρο και πίστη μόνο αν εισάγονται στα δικά μας σχήματα και στις δικές μας πεποιθήσεις. Οι μηχανισμοί άμυνας αυτοματοποιούνται και απαγορεύουν την ίδια την λήψη του μηνύματος. Εάν δεν ήταν έτσι, οι διαφωτιστές θα είχαν ήδη αλλάξει τον κόσμο εδώ και διακόσια χρόνια.

Συμβαίνει για παράδειγμα, όταν κάποιος λέει ότι η ειδική οργάνωση έχει ανάγκη από μέσα και ως εκ τούτου πρέπει να φροντίσει να τα προμηθευτεί, αμέσως ο κουφός που δεν θέλει να ακούσει μεταφράζει στην δική του γλώσσα: ύποπτες χρηματοδοτήσεις, παρουσία ξένων μυστικών υπηρεσιών, συνάθροιση κλεφτών και λοποδυτών, πανηγύρια και σαμπάνιες. Αν κάποιος λέει ότι χρειάζεται ένα ελάχιστο αυτοπειθαρχίας και ότι δεν μπορεί να αφεθεί το όλον στον αυτοσχεδιασμό, αμέσως ο ίδιος κουφός μεταφράζει: ασκητικός γιακωβινισμός, αυστηρότητα εισαγγελία, υποτίμηση της ανθρώπινης ζωής, έλλειψη ηθικής βάσης, χειραγώγηση των άλλων, απανθρωπιά. Αν κάποιος πει ότι η εξόντωση, ακόμη και η φυσική, του ταξικού εχθρού είναι μια σωστή πράξη από την επαναστατική σκοπιά, αμέσως ο κουφός μεταφράζει: αιματηρή τρέλα, επιδοκιμασία των συμπεριφορών στρατιωτικού δικαστηρίου, εφαρμογή εκ των πραγμάτων της ποινής του θανάτου, έλλειψη ηθικών αρχών, μη κατανόηση του μηχανισμού που αναπαράγει την λειτουργία πέραν του υπαλλήλου.

Καμιά ψευδαίσθηση ως εκτούτου πάνω στο γεγονός ότι αυτές οι εμβασύνσεις μπορούν να μεταβάλλουν την κουφάμαρα αυτών που δεν θέλουν να ακούσουν.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «Επαναστατική Αυτοοργάνωση»

- 1. Συλλογικότητα εργατών FARGAS
Ο αγώνας ενάντια στην
αναδιάρθρωση»**
- 2. Άντον Πάννεκοκ
«Ο Συνδικαλισμός»**
- 3. Αλφρέντο Μπονάννο
«Θεωρία και Πρακτική της Εξέγερσης»**

ΠΡΟΣ ΕΚΔΟΣΗ

- 4. Σχολείο και Μετα-βιομηχανική
Κοινωνία**
- 5. Αυτονομία των παραγωγικών
πυρήνων βάσης.**
- 6. Επαναστατική αναρχική πληροφόρηση.**